

Mozifilmek korhatár-besorolásának megítélése

1. Bevezetés, módszertan, szociodemográfiai jellemzők

A közvélemény-kutatás elsődleges célja annak feltárása volt, hogy megfelelően érvényesül-e a jogalkotó azon szándéka, hogy a kiskorúakat megóvja a számukra kedvezőtlen hatásoktól a filmszínházakban. A felmérés révén pontosabb képet szeretnénk volna nyerni a 2012-ben elfogadott szabályozás hatékonyságáról, részletesen feltérképezve a kiskorúak védelmét szolgáló jelzések általános ismertségét, valamint különösen a kiskorú gyermekkel rendelkező szülők részéről történő alkalmazásukat. A vizsgálat információkkal szolgál az esetleges problémákról, hiányosságokról, továbbá a szabályozás hatékonyságának növeléséhez szükséges intézkedésekről.

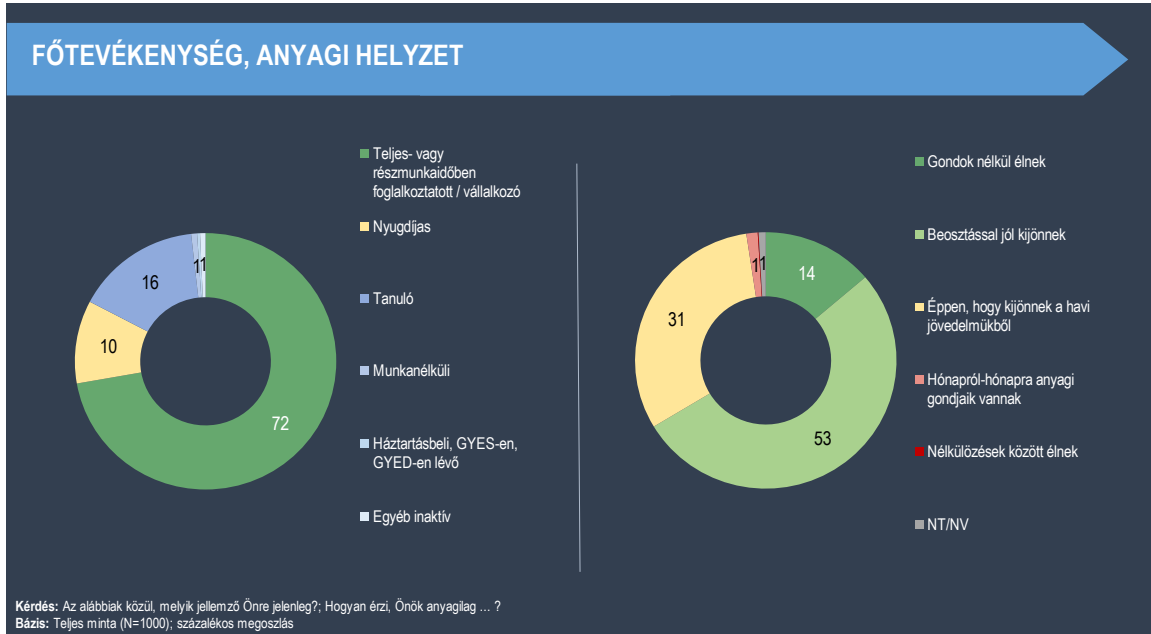
A kutatás 1000 fő megkeresésével, kérdezőbiztosokkal, tablet segítségével, személyes megkérdezés (TAPI) formájában zajlott 2024. november 25. és 2025. január 2. között filmszínházakban a 15 év feletti mozilátogatók körében. A mintavételi terv alapján előre meghatározott arányokat alkalmazva, összesen 47 fővárosi és vidéki filmszínház előterében történt a lekérdezés, maximum tíz percben. A mozik kiválasztásánál figyelembe vettük a Budapest-vidék reláció mellett a településtípusokat, a mozik típusát, a termek számát, valamint az éves látogatószámokat is.

A minta reprezentatív a 15 év feletti mozilátogató magyar lakosságra nem, kor, településtípus és iskolai végzettség szerint, felülreprezentálva a kiskorú (3-17 éves) gyermekkel rendelkező szülők populációs arányát. A mozilátogatásra vonatkozóan a TGI NOK adatait vettük alapul a 2023/3-4 és 2024/1-2 közötti időintervallumban.

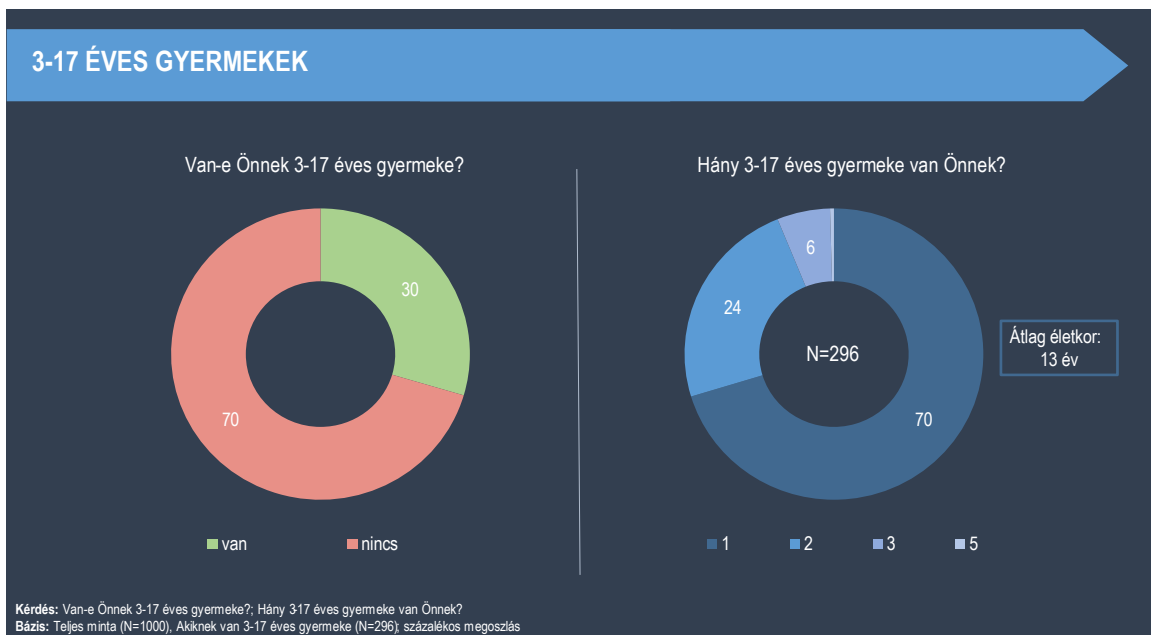

A megkérdezettek közel háromnegyede (72%) teljes- vagy részmunkaidőben foglalkoztatott/vállalkozó főtevékenység alapján. A mintában a tanulók aránya 16 százalékot, a nyugdíjasoké pedig tíz százalékot tesz ki. Mindössze két százalék a munkanélküliek, a gyermekükkel otthon lévők és az egyéb inaktívak aránya. A mintában tehát a munkaerőpiaci státusz alapján felülreprezentáltak számított a gazdaságilag aktívak és a tanulók aránya, míg a nyugdíjasok aránya alacsonyabb volt az országosnál.

A válaszadók több mint felének (53%) a háztartása beosztással jól kijön az összes jövedelméből, 14 százaléka pedig gondok nélkül él. A megkérdezettek közel harmadának (31%) háztartása éppen, hogy kijön a havi jövedelméből, egy százalékának pedig hónapról-hónapra anyagi gondjai vannak. A nélkülözők aránya elenyésző, egy százalék alatti. Összességében a minta anyagi helyzete jobb képet fest az országosnál.

A kutatásban résztvevők 30 százalékának van 3-17 éves korú gyermeke. A szülők 70 százalékának egy gyermeke van, 24 százalékának kettő, hat százalékának pedig három. Mindössze egy ötgyermekes szülő fordult elő a mintában. A gyermekek átlagéletkora 13 év volt.

2. Vezetői összefoglaló

2.1. Mozilátogatási szokások

- 2024 év végén a 15 év feletti magyarok 28 százaléka látogatott filmszínházba legalább havi gyakorisággal. A teljes minta több mint harmada (35%) két-három havonta, 37 százaléka pedig évente két-három alkalommal vagy ennél is ritkábban megy moziba. A filmszínházba járás gyakoriságát alapvetően a szubjektív anyagi helyzet, valamint a lakóhely mozikínálata határozza meg. Szignifikánsan magasabb arányban kerülnek ki a legalább havi rendszerességgel moziba járók a fiatalok (30 év alattiak) és a felsőfokú végzettségűek köréből.
- A mozilátogatás alapvetően társas szabadidő eltöltési forma, ugyanis a válaszadók mindössze öt százaléka szokott leginkább egyedül filmet nézni. 38 százalék azok aránya, akik felnőtt családtaggal vagy a párjukkal, illetve szintén 38 százalék azok aránya, akik a barátokkal való filmszínház látogatást preferálják. Jelentős a jellemzően családdal, kiskorú gyermekkel moziba járók aránya is (19%). A családdal, kiskorúval filmszínházat felkeresők aránya meghatározó a gyermekesek körében és a 30-49 éves korosztályban.
- A megkérdezettek műfaji preferenciája széleskörű. Közel háromnegyedük (72%) kedveli a vígjátékokat, a második legkedveltebb műfaj az akció/kaland (58%), míg a képzeletbeli dobogó harmadik fokán a családi filmek (46%) állnak. Nem sokkal marad le a dobogóról a romantikus műfaj sem (43%). A válaszadók nagyjából harmada (31-33%) szeret fantasy, bűnügyi/thriller, sci-fi, valamint animációs filmeket nézni. A többi műfajt (dráma, művészfilm, ismeretterjesztő film, horror/katasztrófafilm, western) a megkérdezettek kevesebb, mint harmada preferálja. Témánk szempontjából fontos, hogy a 3-17 éves gyermekekkel rendelkezők, illetve a családdal, kiskorúval filmet nézők körében a családi filmek és az animációs alkotások az igazán népszerűek.
- A műfajok mellett a kutatás feltérképezte a válaszadók mozitípus preferenciáit is. A plázákban üzemelő, több vetítőtermes multiplex mozik a legnépszerűbbek (59% jár ide szívesen), de 43 százalék az általában kisebb, inkább művészi tartalmú filmekre kíváncsi közönséget kiszolgáló ART-mozikat (is) kedveli, az ettől a két típustól eltérő hagyományos filmszínházakba pedig 18 százaléknyan járnak szívesen.

2.2. Kiskorúak védelmével kapcsolatos attitűdök

- A válaszadók túlnyomó többsége, 88 százaléka fontosnak tartja, hogy a mozilátogatók (vagy szülők) tudomást szerezzenek egy adott film korhatár-besorolásáról annak érdekében, hogy a gyermekek az esetleg ártalmas audiovizuális tartalmakkal szemben védelmet élvezzenek. A témában való érintettség egyértelműen kirajzolódik abban a tekintetben, hogy a 30-49 évesek (95-93%), a 3-17 éves gyermekek szülei (96%), valamint a leginkább családdal, kiskorú gyermekkel moziba járók (96%) számára egyértelműen fontosabb, hogy az adott film korhatár-besorolásáról informálódjanak.
- A megkérdezettek relatív többsége (42%) nem emel ki egyetlen csoportot sem, amely számára a leginkább fontos lehet a filmek korhatár-besorolása, hanem azt mindenki számára, általánosan fontosnak tartják. A minta 44 százaléka szerint a besorolás leginkább a kiskorú gyermekek szülei számára fontos, míg 11 százaléka szerint maguknak a gyermekeknek a legfontosabb, hogy tisztában legyenek egy film besorolásával.
- A 15 év feletti mozilátogatók a gyermekekre nézve leginkább ártalmasnak a szexuális erőszak (93%), az öngyilkosság (92%), valamint az erőszak és a családi erőszak (91-91%) témájának ábrázolását tartják. Tízből kilenc válaszadó a félelmet, horrort, valamint a kábítószer-fogyasztást ábrázoló filmeket is ártalmasnak véli a fiatalokra

nézve. A kiskorú gyermekkel rendelkezők az összes válaszadóhoz képest a rasszizmus, a kirekesztés és a kiközösítés témája kivételével mindegyik felsorolt tartalmat szignifikánsan magasabb arányban tartják ártalmasnak.

2.3. A jelenlegi szabályozás ismertsége

- A moziba járó 15 év feletti lakosság a mozifilmeknél alkalmazott korhatár-kategóriák többségét magas arányban spontán fel tudja idézni. Legnagyobb arányban a 12-es korhatárt említették (86%), de nem sokkal maradt el ettől a 18-as korhatár ismertsége sem (82%). A harmadik legmagasabb arányban visszaidézett korhatár-kategória a 16-os (74%) volt. A mintában résztvevők több mint fele a 6 éves korhatárt is ismerte, a két szélső kategóriát azonban jóval kevésbé említették spontán módon: a korhatár nélküli kategóriát 16 százalék, a csak felnőtteknek szóló besorolást pedig csupán 13 százalék. Mindössze két százalék volt azok aránya, akik nem tudtak vagy nem akartak spontán egyetlen korhatár-kategóriát sem felsorolni.
- A kutatásban résztvevők döntő többségének, 60 százalékának tudomása van arról, hogy a moziban vetített filmalkotások esetében a korhatárokat egy hatóság (Nemzeti Filmiroda) állapítja meg. A válaszadók több mint negyede (26%) úgy véli, hogy a moziban vetített filmeket a mű forgalmazója sorolja be, hét százaléka szerint pedig maga a filmszínház.
- Míg a filmek besorolását végző szervezettel a válaszadók többsége tisztában volt, addig a szaggatott színes karikák jelentésének feloldása kapcsán erős ismeretbeli hiányosságokra mutatott rá a kutatás. A válaszadók alig több mint negyede (26%) tudja csak, hogy a szaggatott karikák azt jelölik: az adott filmnek még nincs végleges besorolása, az még változhat. A jelöléssel gyakrabban találkozók, havonta legalább egyszer moziba járók (34%), valamint a hagyományos filmszínházakba szívesen járók (38%) körében jellemzően magasabb azok aránya, akik tudják, hogy a szaggatott színes karikák a nem végleges besorolást jelölik. Tíz moziba járóból háromnak (29%) téves ismerete van, szerintük a filmajánlókat jelölik szaggatott karikával. 13 százalék pedig úgy véli, hogy a gyermekeknek ajánlott filmekre hívják fel ezzel a jelöléssel a figyelmet, míg két százalék egyéb választ jelölt meg. Nagyon magas, 30 százalékos volt a kérdés válaszmegtagadóinak aránya.
- A moziba járó lakosság tudása megosztott abban a tekintetben, hogy a mozifilmek korhatár-besorolása ajánlás jellegű-e. Nagyjából ugyanannyian vannak tisztában a hazai szabályozással (48%), mint azok, akik tévesen úgy tudják, hogy a korhatár-besorolás nem ajánlás, hanem kötelező jellegű (50%). A válaszadók két százaléka nem tudott vagy nem akart nyilatkozni a kérdésben. Általánosságban minél iskolázottabb valaki, annál inkább tisztában van a szabályozás ajánlás jellegével. Anyagi helyzet szerint a gondok nélkül élők és a beosztással jól kijövők körében szignifikánsan magasabb a korhatár-besorolás szabályozását helyesen ismerők aránya (66, illetve 54%). Nem meglepő, hogy azok, akik legalább havi gyakorisággal néznek filmet moziban, a teljes minta átlagához képest magasabb arányban (65%) vannak tisztában a besorolás ajánlás jellegével.
- Több országban a kiskorúakat csak olyan filmekre engedik be a mozik, amelyeknek a korhatár-besorolása megfelel a gyermek életkorának, ezzel szemben a hazai besorolás csak ajánlást fogalmaz meg. A relatív többség (41%) a magyar gyakorlat mellett áll, tehát alapvetően egyetért azzal, hogy a szülők döntése legyen, mit engednek megnézni a moziban a gyerekeknek, s a törvény csak ajánlást fogalmazzon meg. A kutatásban résztvevők több mint negyede (27%) köztes álláspontot képvisel: támogatják, hogy a gyermekek egyedül ne mehessenek be minden filmre, felnőtt kísérettel viszont bármire. Ezzel szemben a válaszadók közel harmada (31%)

szigorúbb szabályozást szeretne Magyarországon is, vagyis törvény korlátozza, hogy a gyerekek bemehessenek vagy a szüleik beviassák őket a nem nekik szánt filmekre. A jelenlegi szabályozást jelentősen magasabb arányban támogatja a legfiatalabb, a 15-19 éves korosztály, a budapestiek, a gondok nélkül élők, valamint a legalább havonta egyszer moziba járók.

- A 15 év feletti moziba járók teljes mértékben megosztottak bizonyos filmeknek a mozikból való kitiltásának kérdésében. 48 százalékuk támogatja, míg 49 százalékuk ellenzi, hogy bizonyos filmeket egyáltalán ne engedjenek nyilvánosan vetíteni. A 30 év feletti, a falvakban élők, valamint a 3-17 éves gyermekekkel rendelkezők nagyobb arányban értenek egyet a radikális véleménnyel.
- A kutatásban résztvevők 76 százaléka az adatfelvétel idején tervezett megnézni egy filmet, míg 24 százaléka közvetlenül egy film megnézése után válaszolt a kérdőívre. A válaszadók által felsorolt filmek, melyeket megnéztek vagy terveztek megnézni, egybecseng az adatfelvétel idejének bevételi toplistájával: Hogyan tudnék élni nélküled? (17%), Futni mentem (17%), Wicked (8%), Vaiana 2 (8%), valamint a Mi vagyunk Azariah (6%) című filmeket választották a leggyakrabban. A többi filmet öt százalék vagy az alatti arányban említették.
- A megnézett/megnézni tervezett filmek korhatára a válaszadók több mint felénél (53%) 12 év volt. 12 százalékuk 16-os, míg 11 százalékuk 6-os korhatár-besorolással rendelkező filmet nézett meg vagy tervezett megnézni. Korhatár nélküli, 18-as vagy csak felnőtteknek szóló filmet a válaszadók kevesebb, mint tizede választott. A magyarok szabálykövető magatartását mutatja, hogy a 12 év alatti gyermekek (is) nevelő szülők 82 százaléka alacsony korhatár-besorolású filmet választott, míg a 12 év feletti gyermekek (is) rendelkezők 65 százaléka a 12-es besorolást.
- A megnézett filmek szinte mindegyikénél (98%) elégedettek voltak a válaszadók a korhatár-besorolással, 63 százalékuk teljes mértékben, 35 százalékuk pedig inkább elégedett.
- A megnézett/megnézni tervezett mozifilm korhatár-besorolásáról legnagyobb arányban magában a moziban, plakátról, valamint internetes filmajánlókból, hirdetésekben tájékozódottak (25, illetve 22%) a válaszadók. A moziműsor (15%) számít a harmadik legfontosabb információszerezési forrásnak a besorolással kapcsolatban. A többi lehetséges tájékozási forrást, mint az ismerősöket, családtagokat, a jegyvásárlást, a tévés filmajánlót, reklámot, valamint a film elején kiírt tájékoztatót, tíz százalék alatti arányban választották a megkérdezettek.
- Az adatfelvétel előtt közvetlenül megnézett mozifilmhez hasonlóan a korábban látott filmekkel kapcsolatos tapasztalatok alapján is nagyon magas elégedettség (93%) mérhető a filmek korhatár-besorolásával kapcsolatban.

2.4. Az ajánlások alkalmazása

- A 3-17 éves gyermekekkel rendelkező szülők, amikor arról döntenek, hogy gyermekükkel/gyermekükkel megnézzek egy filmet vagy engedélyezik neki(k) egy film önálló megtekintését, több szempontot is figyelembe vesznek. Tízből nyolcan megnézik a film előzetesét, majd a látottak alapján döntenek. Tíz szülőből négy számára maga a trailer az elsősorban figyelembe vett szempont, sőt a másodsorban mérlegeltek között is ez a tényező vezet. A szülők többsége (58-58%) mérlegelése során megnézi a javasolt korhatárt, de az ismerősök, barátok ajánlására is támaszkodik. Kritikákból, leírásokból a szülők közel fele (47%) tájékozódik, míg a válaszadók 43 százaléka valamilyen szinten a gyermeke döntésére támaszkodik, hogy mit szeretne megnézni.

- A válaszadók összes gyermekére vetítve a nagy többséggel (60%) még soha nem fordult elő, hogy olyan filmet néztek együtt vagy nézett egyedül a 3-17 éves gyermeke a moziban, amelynek az ajánlott korhatára magasabb volt, mint a gyermek életkora. Akikkel előfordult ilyen eset, azok nagy részével is csak néha (35%) történt meg, gyakran pedig csupán négy százalékukkal. Magasabb korhatár-besorolású film megtekintése akkor nyer szülői engedélyt az esetek több mint felénél (53%), ha a család együtt nézi meg az adott alkotást. Az előfordulások több mint negyedénél (28%) azért néz meg a gyermek az életkoránál magasabb besorolású filmet a moziban, mert azt idősebb gyerekekkel együtt teszi. Az esetek negyedénél (23%) a gyermek a barátaival együtt néz magasabb besorolású filmet, míg ötödénél (21%) magának a kiskorú gyermeknek a kérését fogadja el a szülő. A gyermeküknek gyakran vagy néha magasabb korhatárú film moziban való megtekintését megengedők valamivel több mint tizede (12%) azért tesz így, mert nem bízik a korhatár-besorolásban.

2.5. A szabályozás értékelése, hatékonyságának megítélése

- A moziba járó 3-17 éves gyermeket nevelő szülők közel háromnegyede (72%) teljes mértékben megfelelőnek tartja a törvényben rögzített korhatár-kategóriákat. A válaszadók mintegy negyede (23%) szerint a jelenlegi korhatár-kategóriáknál kevesebb is elegendő lenne. Három százaléknyian ezzel szemben úgy gondolják, hogy a jelenleginél több korhatár-kategóriára lenne szükség. Mindössze a válaszadók két százaléka véli úgy, hogy egyáltalán nincs szükség korhatár-kategóriákra.
- A célcsoport relatív többségének (40%) filmválasztását befolyásolja az adott film korhatár-besorolása, sőt ötödének (21%) döntésére nagyon gyakran gyakorol hatást a besorolás. Ugyanekkora arányt képviselnek a válaszadók körében azok is (21%), akiknek a filmválasztását csak néha befolyásolta a korhatár-besorolás. Mindössze a szülők 19 százaléka nyilatkozott úgy, hogy egyáltalán nem gyakorolt hatást a film kiválasztásánál annak besorolása.
- A célcsoport közel felének (48%) gyakran, 39 százalékának pedig szinte mindig segítséget jelent a korhatár-besorolás. A válaszadók kevesebb mint tizede (9%) számolt be arról, hogy tapasztalatai alapján a filmalkotások korhatár-kategóriái ritkán, mindössze három százaléka pedig arról, hogy szinte soha nem adott támpontot abban, hogy gyermeke megnézheti-e az adott filmet.
- A 3-17 éves gyermeket nevelő és moziba járó felnőtteknek összességében nagyon pozitív a véleménye a kiskorúak védelmét szolgáló hazai szabályozás hatékonyságáról a moziban vetített filmek terén. A válaszadók közel fele (48%) szerint a jelenlegi szabályozás kellően szolgálja a kiskorúak védelmét, további 43 százalék szerint pedig nagyjából megfelelő, kisebb változtatásokkal. Mindössze a megkérdezettek öt százaléka nem tartja egyáltalán hatékonynak a kiskorúak védelmét szolgáló jelenlegi szabályozást, míg két százaléka szerint szükségtelen a jogalkotónak szabályoznia ezt a területet, mert a szülő feladata, hogy megóvja gyermekét az ártalmas tartalmaktól.

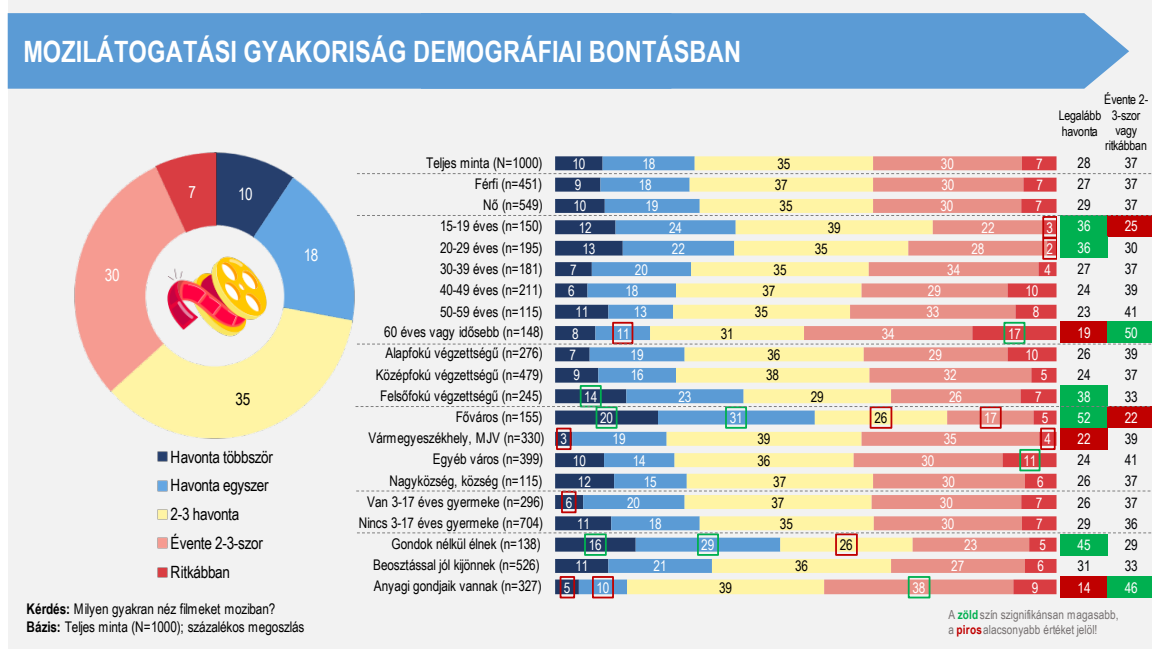
3. Mozilátogatási szokások

2024 év végén a mozilátogató 15 év feletti magyarok relatív többsége (35%) két-három havonta néz filmet moziban, de nem sokkal marad el tőlük az évente két-háromszor filmszínházba járók aránya (30%) sem. Ennél ritkábban a válaszadók csupán hét százaléka néz filmet moziban. A mozilátogatók közel ötöde (18%) havonta egyszer, míg pontosan tizede havonta többször is jár filmszínházba. Ezt a két csoportot összevonva kapjuk meg a moziban legalább havonta filmeket nézők csoportját (28%).

A mozilátogatások gyakoriságában meghatározó szerepe van a filmszínház-kínálatnak (Budapest kiemelkedik) és az anyagi lehetőségeknek. A fővárosi moziba járók több mint fele (52%) legalább havonta néz filmet valamilyen típusú moziban, miközben a vidéki városokban és falvakban csupán 22-26 százalék közötti ez az arány. A szubjektív anyagi helyzet és a mozilátogatási gyakoriság között lineáris összefüggés mutatkozik, ugyanis az anyagi gondokkal küzdőknek csak 14, a beosztással jól kijövőeknek 31, a gondok nélkül élőknek már közel fele, 45 százaléka jár legalább havonta filmszínházba.

Életkor alapján megfigyelhető, hogy a kor előrehaladtával egyre csökken a mozilátogatási gyakoriság. Míg a 15-29 évesek között 36 százalék azok aránya, akik legalább havonta egyszer megnéznek egy filmet moziban, addig a 60 éves vagy idősebbek körében csupán 19 százalék ez az arány, miközben pontosan felük évente két-háromszor vagy annál is ritkábban jár moziba. A végzettséget vizsgálva, a teljes mintához viszonyítva érdemi eltérést csak a felsőfokú végzettségűek mutatnak, akik körében szignifikánsan magasabb (38%) a legalább havonta filmszínházba járók aránya, sőt 14 százaléuk havonta többször is néz filmet moziban.

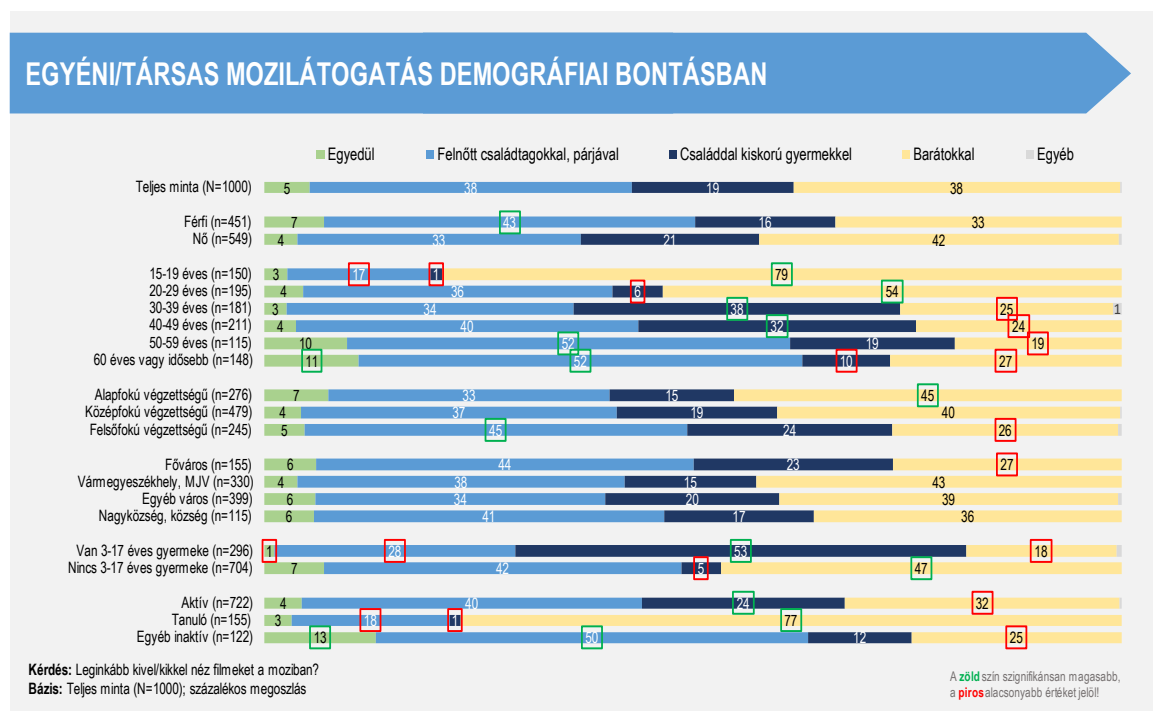
Nemek, valamint a szülők és 3-17 éves gyermekkel nem rendelkezők bontásában a teljes mintához viszonyítva nincs érdemi eltérés, egyedül a havi többszöri moziba járók aránya alacsonyabb jellemzően (6%) a 3-17 éves gyermekkel rendelkezők körében. Gazdasági aktivitás alapján a nyugdíjasok és egyéb inaktívok (munkanélküli, háztartásbeli, GYES-en, GYED-en lévő, más ok miatt inaktív) szignifikánsan nagyobb arányban (19%) néznek évente két-háromszor vagy ennél is ritkábban filmet moziban. Ezzel szemben tíz tanulóból négy (38%) havonta legalább egyszer ellátogat filmszínházba.

A moziba járás egyértelműen társas szabadidőtöltési forma, ugyanis a válaszadóknak csupán öt százaléka szokott leginkább egyedül filmet nézni. A magányosan filmszínházba járók aránya jelentősen magasabb az idősebbek és a nyugdíjasok, valamint a gazdaságilag egyéb inaktívok körében (11, illetve 13%).

38 százalék azok aránya, akik felnőtt családtaggal vagy a párjukkal, illetve szintén 38 százalék azoké, akik barátokkal szoktak leggyakrabban filmszínházba menni. Előbbiek aránya a diplomások (45%), az ötven év felettek (52%) és a nyugdíjasok és egyéb inaktívok (50%) körében szignifikánsan magasabb, míg utóbbiak a 15-19 évesek (79%), a 20-29 évesek (54%), az alapfokú végzettségűek (45%), a 3-17 éves gyermekkel nem rendelkezők (47%) és a tanulók (77%) köréből kerülnek ki nagyobb arányban.

Jelentős, közel egyötödös (19%) a jellemzően családdal, kiskorú gyermekkel moziba járók aránya is. Jelenlétük kiemelkedő a középkorúak (30-39 évesek 38%-a, 40-49 évesek 32%-a), a 3-17 éves gyermekes szülők (53%), valamint a gazdaságilag aktívak (24%) körében. A kiskorú gyermekkel filmszínházba járók aránya (alacsony elemszám!) a 6 év alatti és a 16-17 éves gyermekkel (is) rendelkezők körében 35, illetve 39 százalék, míg az általános iskolás korú 6-11 és 12-15 éves gyermeket (is) nevelők körében 64, illetve 68 százalék. Tehát a kiskorúakkal filmszínházba járók többsége általános iskolás korú gyermekkel néz filmet, óvodásokkal még, 16 év felettekkel pedig már alacsonyabb arányban járnak a szülők együtt mozizni.

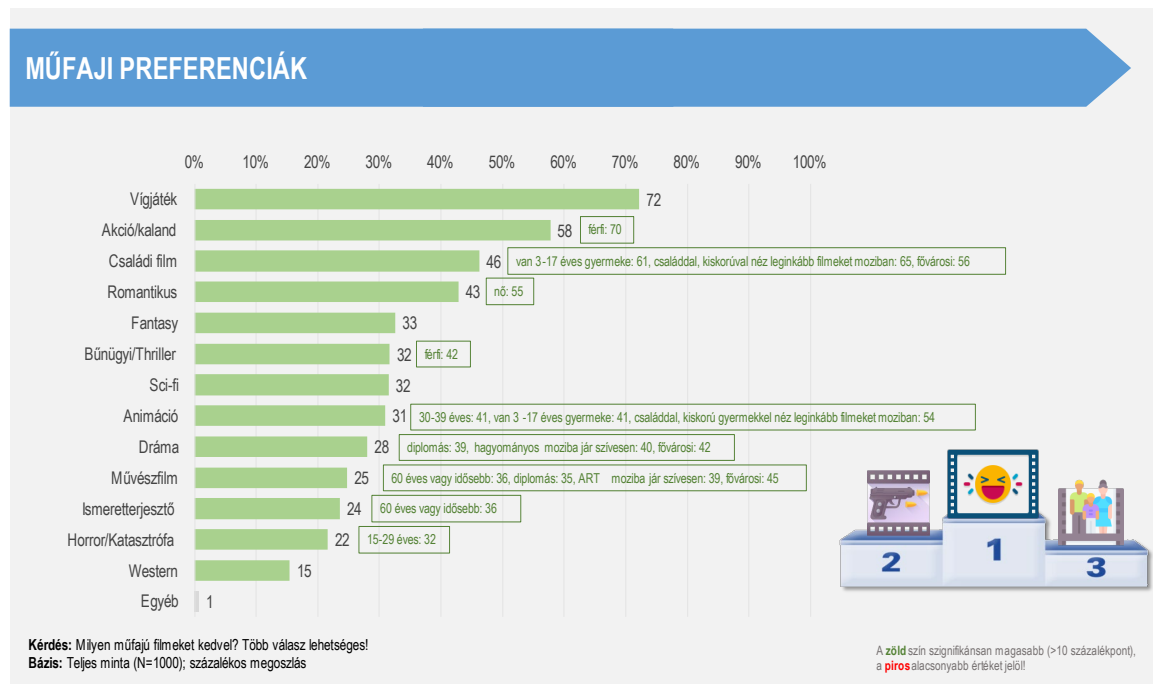

A kutatásban résztvevők műfaji preferenciája széleskörű, de a 15 év feletti moziba járók kedvenc filmtípusa egyértelműen a vígjáték. Tíz válaszadóból hét (72%) kedveli a vígjátékokat. A képzeletbeli dobogó második fokán az akció-/kalandfilmek állnak (58%), míg a harmadikon a családi filmek (46%). Nem sokkal csúszik le a dobogóról a romantikus műfaj sem (43%). A válaszadók nagyjából harmada (31-33%) szeret fantasy, bűnügyi/thriller, sci-fi, valamint animációs filmeket nézni. Az adatok alapján rétegműfajnak számít (15-28% preferálja) a dráma, művészfilm, ismeretterjesztő film, a horror/katasztrófafilm, valamint a western.

Nemek szerint a férfiak a teljes minta átlagánál magasabb arányban kedvelik az akció-/kaland- (70%) és a bűnügyi filmeket, valamint a thrillereket (42%), míg a nők filmpreferenciájában a romantikus műfaj kedveltsége emelkedik ki (55%).

Korcsoportok alapján a harminc év alatti fiatalok körében a horror-/katasztrófafilmek (32%) kedveltebbek, míg a hatvan év feletti korosztály az ismeretterjesztő- és művészfilmeket szereti jobban (24, illetve 25%).

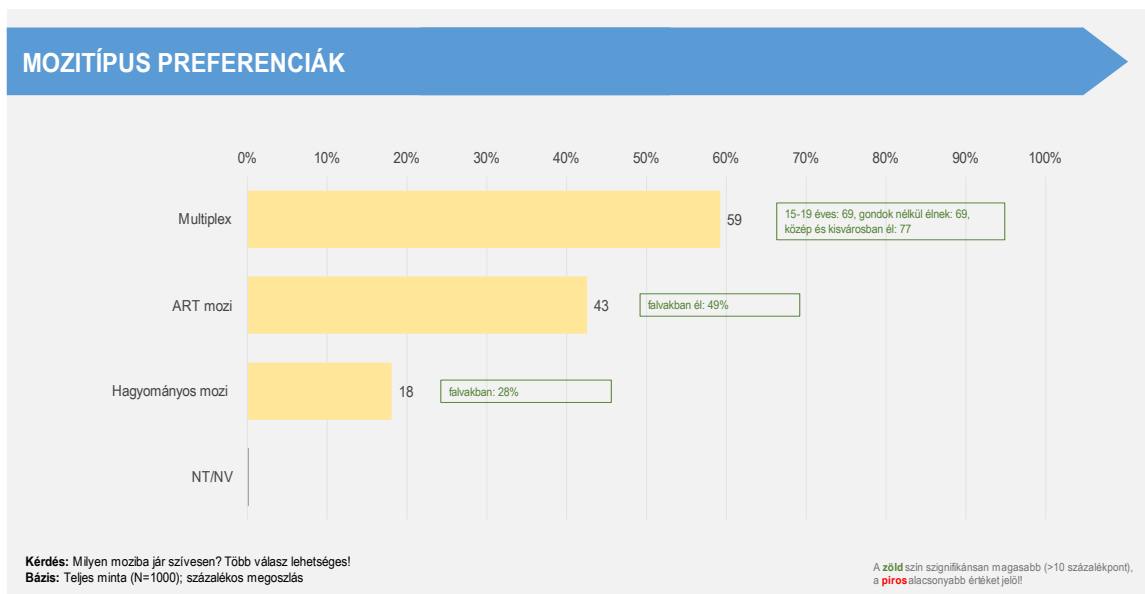
Fontos kiemelni, hogy a 3-17 éves gyermekkel rendelkezők és a családdal, kiskorúval együtt filmet nézők körében szignifikánsan népszerűbbek a családi filmek és az animációk.

A műfajok megítélése mellett a kutatás feltérképezte a válaszadók mozitípus preferenciáit is. Az összes megkérdezett körében a plázákban üzemelő, soktermes multiplex mozik a legnépszerűbbek (59%). A teljes minta átlagánál gyakrabban moziba járó 15-19 évesek és az anyagi gondok nélkül élők körében népszerűbbek a multiplexek (69-69%), területileg pedig a közép- és kisvárosokban élők preferálják ezt a mozitípust határozottan magasabb arányban (77%).

A plázamoziknál jellemzően kisebb ART-mozikat a filmszínházak közönségének 43 százaléka kedveli. Ezekben az egy-két termes, de Budapesten akár három-négy termes mozikban elsősorban hazai és európai filmeket vetítenek, gyakran művészfilmeket.

Az ettől a két típustól eltérő hagyományos filmszínházakba a megkérdezettek 18 százaléka jár szívesen. A két utóbbi mozitípus mindegyikét a nagyközségekben, községekben élők preferálják magasabb arányban (49, illetve 28%). Ennek oka az, hogy multiplexek csak a falvak többségétől távol lévő vármegyeszékhelyeken és a fővárosban találhatóak.

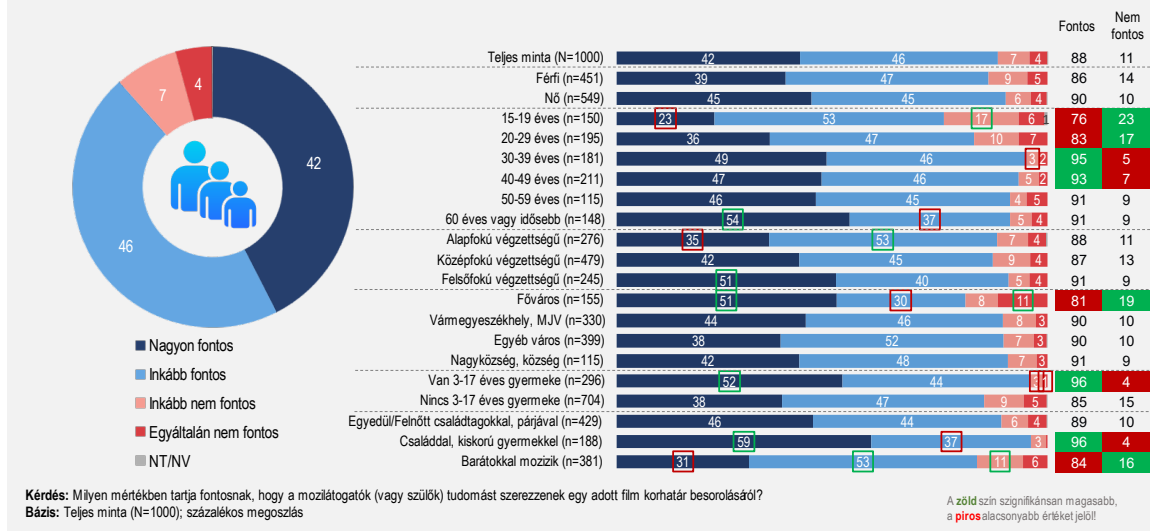

4. Kiskorúak védelmével kapcsolatos attitűdök

A mozifilmét néző 15 év felettiek döntő többsége (88%) fontosnak tartja, hogy a látogatók (vagy szülők) tudomást szerezzenek a film korhatár-besorolásáról annak érdekében, hogy a gyermek védelmet élvezzen az ártalmas médiatartalmakkal szemben. A témában való érintettség egyértelműen kirajzolódik abban a tekintetben, hogy a 30-39 évesek (95%), a 40-49 évesek (93%), a 3-17 éves gyermekek szülei (96%), illetve a leginkább családdal, kiskorú gyermekkel moziba járók (96%) számára sokkal fontosabb, hogy az adott film korhatár-besorolásáról informálódhassanak.

A kérdést árnyalva megoszlik a besorolás megismerését nagyon (42%) illetve inkább (46%) fontosnak tartók aránya. Az előbbi véleményen lévők súlya a szülők (52%) és a családdal, kiskorúval moziba járók (59%) mellett a 60 év felettiek (54%), a diplomások és a budapestiek körében markánsan magasabb (51-51%). Az utóbbi véleményt osztók aránya pedig az alapfokú végzettséggel rendelkezők és a barátokkal szívesen filmet nézők körében szignifikánsan magasabb (53-53%).

KORHATÁR-BESOROLÁS MEGISMERÉSÉNEK FONTOSSÁGA DEMOGRÁFIAI BONTÁSBAN

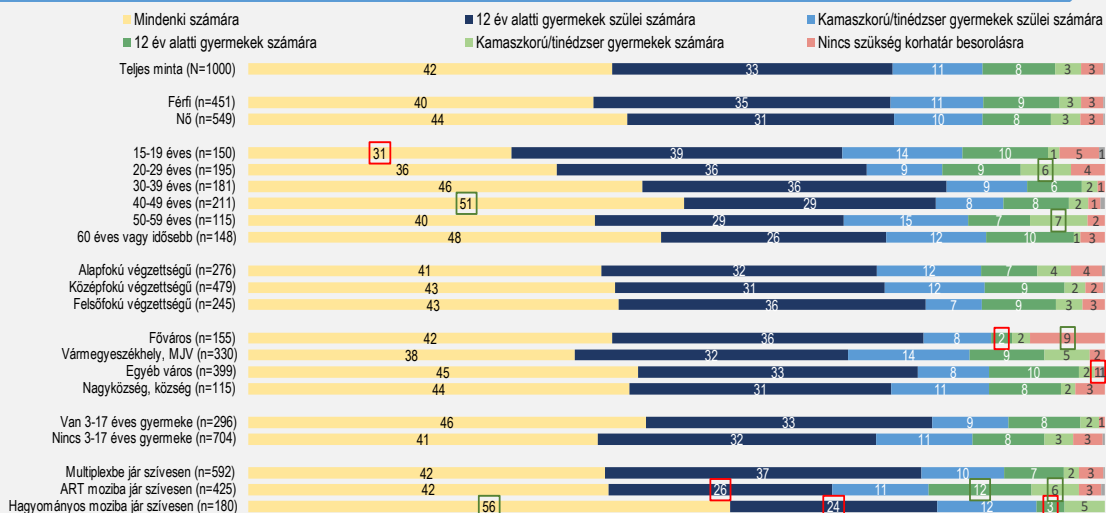

A filmszínházlátogatók relatív többsége (42%) nem emelt ki egy korcsoportot, illetve a szülők és gyermekek között sem választott, hogy kik azok, akik számára a leginkább fontos a filmek korhatár-besorolása. Az összes megkérdezetthez képest a besorolást általánosan, mindenki számára magasabb arányban tartja fontosnak a 40-49 éves korosztály (51%), a hagyományos mozikba járók (56%) és a 12 év feletti gyermeket (is) nevelők (51%).

A besorolás generális jellege mellett jelentős azok aránya is, akik szerint a filmek korhatár-besorolása leginkább a 12 év alatti gyermekek szülei számára fontos (33%). 11 százalék pedig úgy véli, hogy a nagyobb, kamaszkorú/tinédzser gyermekek szülei számára a legfontosabb a korhatár-besorolás ismerete. A válaszadók közel tizede (8%) szerint a 12 év alatti, míg három százaléka szerint a 12 éves vagy idősebb gyermekek számára a legfontosabb tisztában lenni az adott film besorolásával. Összességében tehát 44 százalék szerint a szülők, míg 11 százalék szerint a gyermekek számára a legfontosabb tisztában lenni egy adott mozgókép besorolásával.

A kutatás fontos eredménye, hogy a moziba járó 15 év feletti magyarok elenyésző, mindössze három százaléka gondolja úgy, hogy egyáltalán nincs szükség korhatár-besorolásra.

KORHATÁR-BESOROLÁS LEGFONTOSABB KÖRE DEMOGRÁFIAI BONTÁSBAN

Kérdés: Mit gondol, kik számára a leginkább fontos a filmek korhatár besorolása?

Bázis: Teljes minta (N=1000); százalékos megoszlás

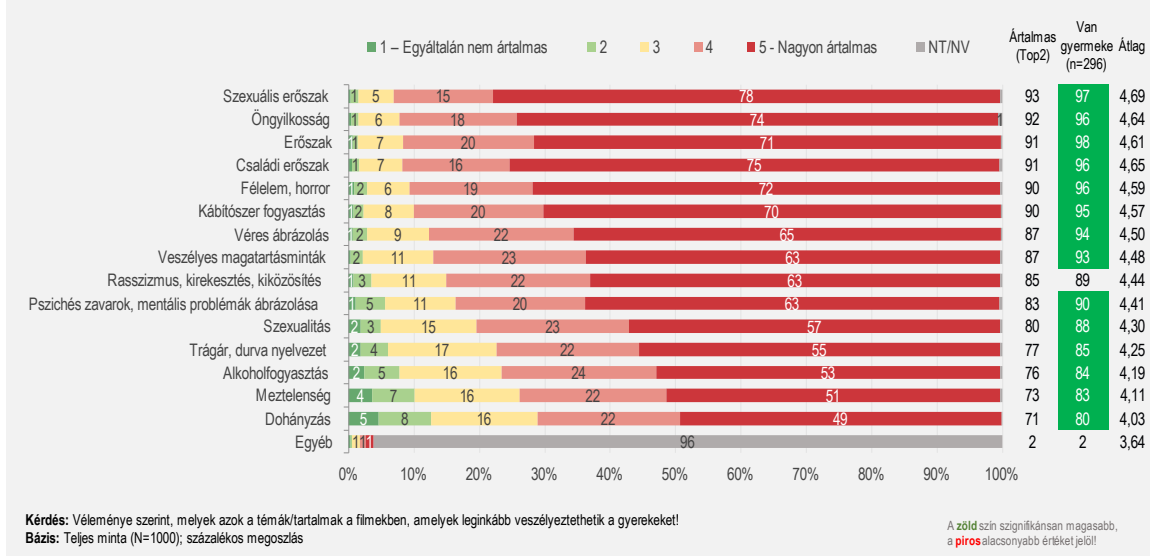
A zöld szín szignifikánsan magasabb, a piros alacsonyabb értéket jelöl!

A mozifilmek nézői szerint a gyermekekre leginkább ártalmas tartalmak mindegyike erőszakos cselekményhez köthető. Az alkotásokban megjelenő veszélyeztető tartalomként egyértelműen a szexuális erőszakot azonosítják be. A válaszadók több mint kétharmada (78%) szerint nagyon ártalmas, további 15 százaléka szerint pedig inkább ártalmas ennek a témának a megjelenítése mozivászonon a gyermekek számára. A 3-17 éves gyermekes szülők körében közel teljeskörű az egyetértés (97%) a szexuális erőszak ábrázolásának veszélyeztető hatásával kapcsolatban. Ha egy ötfokú skálán átlagértéken nézzük az eredményeket, akkor ez a téma áll az élen 4,69-es értékével. A kiskorú nézőkre ártalmasnak vélt tartalmak sorában a szexuális erőszakot (93%) az öngyilkosság (92%), az erőszak és a családi erőszak követi (91-91%).

Tízből kilenc válaszadó a félelmet, a horroret és a kábítószer-fogyasztást bemutató filmeket is ártalmasnak véli a gyermekekre nézve. A megkérdezettek több mint háromnegyede (76-87%) szerint a véres ábrázolás, a veszélyes magatartásminták megjelenítése, a rasszizmus, kirekesztés, kiközösítés, a pszichés zavarok, mentális problémák ismertetése, a szexualitás, a trágár és durva nyelvezet használata, valamint az alkoholfogyasztás is gyermekeket veszélyeztető tartalomnak minősülnek a filmekben.

Összességében a válaszadók többsége az előbb felsorolt elemek mindegyikét ártalmasnak gondolja, mint amelyek a filmalkotások esetében a kiskorúakra kedvezőtlen hatást gyakorolhatnak, így a lista végén szereplő dohányzást vagy meztelenséget is (71, illetve 73%). Ötfokú skálán (ahol az 1-es azt jelenti, hogy egyáltalán nem ártalmas, míg az 5-ös azt, hogy nagyon ártalmas) az eredmények átlagértékét véve mindegyik felsorolt téma négy feletti értéket vesz fel. A 18 év alatti gyermekkel rendelkező megkérdezettek az összes válaszadóhoz képest a rasszizmus, kirekesztés és kiközösítés témája kivételével mindegyik felsorolt tartalmat, témát szignifikánsan magasabb arányban gondolják ártalmasnak.

GYERMEKEKET LEGINKÁBB VESZÉLYEZTETŐ TÉMÁK/TARTALMAK

5. A jelenlegi szabályozás ismertsége

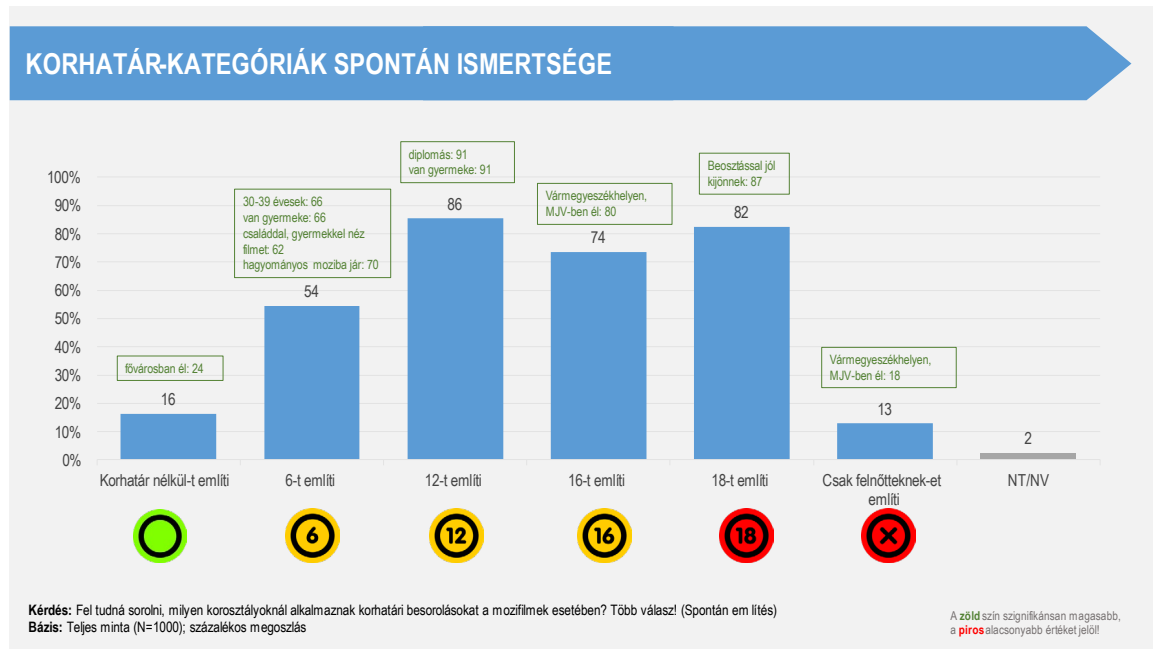
A moziban vetített filmalkotások korhatár-besorolásával kapcsolatos jogszabályi rendelkezések 2012-ben léptek életbe, így már elegendő idő telt el a jogszabályok ismertségének vizsgálatához. A korhatár-besorolás olyan piktogramos és szöveges jelölésű osztályozási rendszer, amely esetünkben a tartalmuk szerint különféle csoportokba sorolja be filmeket. Magyarországon az alábbi besorolás érvényes:

- Korhatár nélkül megtekinthető **1. kategória**
- Hat éven aluliak számára nem ajánlott **2. kategória**
- Tizenkét éven aluliak számára nem ajánlott **3. kategória**
- Tizenhat éven aluliak számára nem ajánlott **4. kategória**
- Tizennyolc éven aluliak számára nem ajánlott **5. kategória**
- Kizárólag felnőttek számára ajánlott **6. kategória**

A moziba járó 15 év feletti lakosság a filmeknél alkalmazott korhatár-kategóriák többségét magas arányban spontán fel tudta idézni. Legnagyobb arányban a 12-es korhatárt említették (86%), de nem sokkal maradt el tőle a 18-as korhatár ismertsége sem (82%). A harmadik legnagyobb arányban visszaidézett korhatár-kategória a 16-os (74%) volt. A mintában résztvevők több mint fele a hatéves korhatárt is ismeri, a két szélső kategóriát azonban már jóval kisebb arányban említették spontán módon: a korhatár nélküli kategóriát 16 százalék, a csak felnőtteknek szóló besorolást pedig csupán 13 százalék. Mindössze két százalék volt azok aránya, akik nem tudtak vagy nem akartak spontán egyetlen korhatár-kategóriát sem felsorolni.

A teljes minta átlagához képest a 12-es korhatár ismertsége egyértelműen magasabb a felsőfokú végzettséggel rendelkezők körében, illetve azoknál, akiknek van kiskorú gyermeke (91-91%). A 18-as korhatár említése az átlagosnál nagyobb a beosztással jól kijövő körében (82%). A 16-os korosztályt a vármegyeszékhelyeken és a megyei jogú városokban élők említették érdemileg magasabb arányban (80%). A 6-os

korhatár szignifikánsan magasabb említése egyértelműen a családoso khoz köthető, hiszen a 30-39 évesek, a kiskorú gyermekesek, a családdal, gyermekkel mozifilmet nézők és a hagyományos moziba járók körében a teljes minta átlagánál érdemileg magasabb arányt (62-70% között) jelez. A korhatár nélküli besorolást a budapestiek körében, míg a csak felnőtteknek szóló kategóriát a vármegyeszékhelyeken és a megyei jogú városokban élők között említették határozottan magasabb arányban (előbbi 24%, utóbbit 18%).

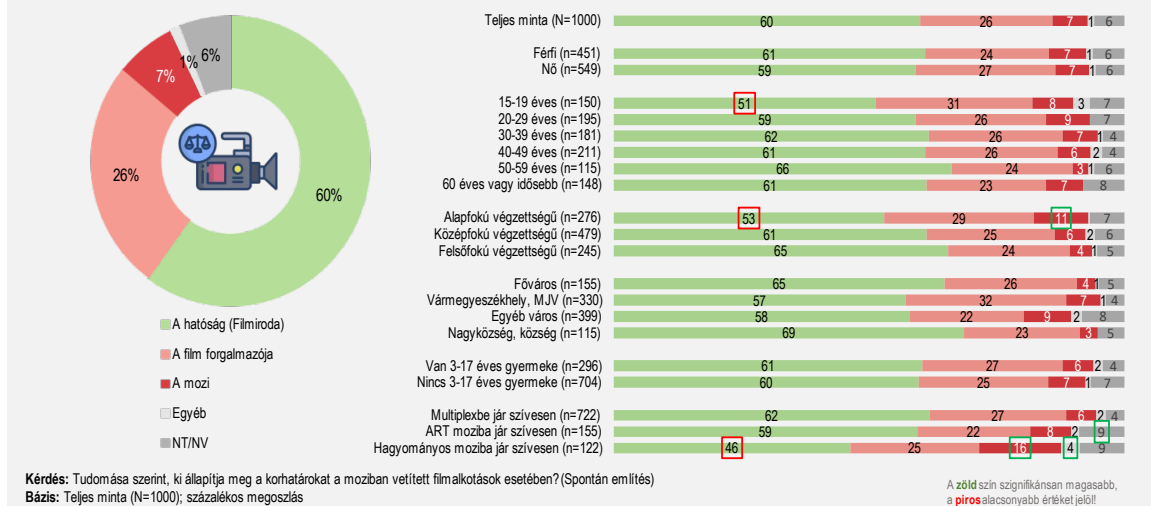

Magyarországon minden, filmszínházban vetített vagy valamilyen adathordozón megjelentetett filmalkotást a bemutatást megelőzően a kiskorúak védelme érdekében be kell soroltatni. A mozikban vetített filmek korhatár-besorolását a Nemzeti Filmroda hatósági eljárás keretében határozza meg, melyhez a filmforgalmazók kötelesek minden filmjük egy példányát legalább harminc nappal a bemutató előtt benyújtani. A kutatásban résztvevők döntő többségének, 60 százalékának tudomása van arról, hogy a moziban vetített filmalkotások esetében a korhatárokat a hatóság (Filmiroda) állapítja meg.

A válaszadók több mint negyede (26%) úgy véli, hogy a moziban vetített filmeket a film forgalmazója sorolja be, hét százaléka szerint pedig maga a filmszínház.

A film besorolójának ismeretében nem mutatkozik szignifikáns eltérés a nemek, a településtípusok, valamint annak tekintetében sem, hogy a válaszadónak van vagy nincs 3-17 éves gyermeke. Minden szociodemográfiai bontásban többségben vannak azok, akik tisztában vannak azzal, hogy hatóság állapítja meg a filmalkotások besorolását. Arányuk azonban jellemzően alacsonyabb a 15-19 évesek, az alapfokú végzettségűek, valamint a hagyományos mozikat preferálók körében. Ez utóbbi két csoport esetében az figyelhető meg, hogy szignifikánsan magasabb arányban vélik úgy, hogy maguk a mozik állapítják meg a vetített filmek korhatár-kategóriáit.

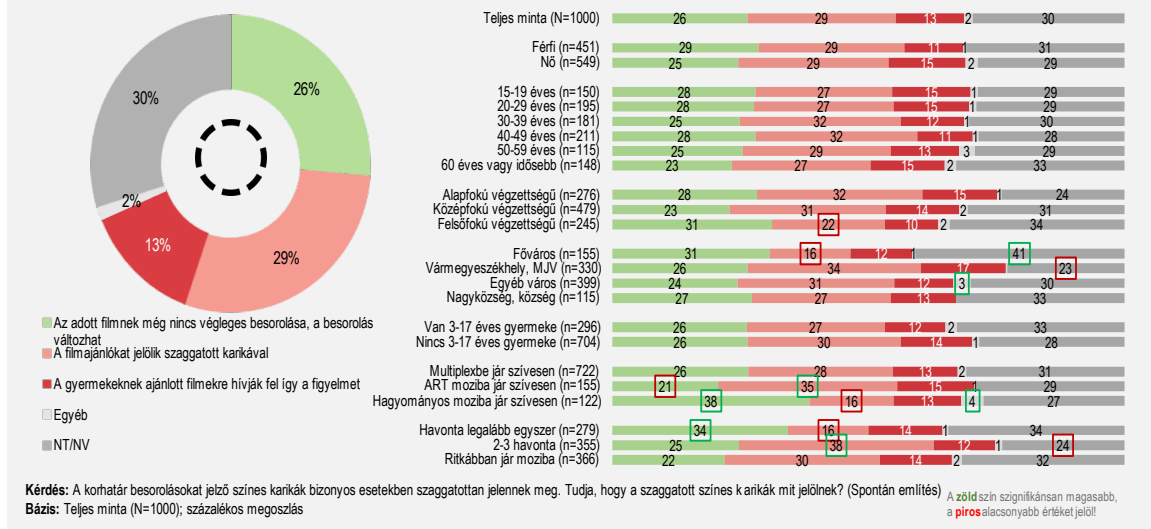
FILMALKOTÁSOK BESOROLÓJÁNAK ISMERETE DEMOGRÁFIAI BONTÁSBAN

Míg a filmek besorolójával a válaszadók többsége tisztában volt, addig a szaggatott színes karikák jelentésének feloldása kapcsán erős ismeretbeli hiányosságokra mutatott rá a kutatás. A válaszadók alig több mint negyede (26%) tudja csak, hogy a szaggatott karikák azt jelölik, hogy az adott filmnek még nincs végleges besorolása, az még változhat. Tíz moziba járóból háromnak (29%) tévesen olyan ismerete van, hogy a filmajánlókat jelölik szaggatott karikával, 13 százalék pedig úgy véli, hogy a gyermekeknek ajánlott filmekre hívják fel ezzel a jelöléssel a figyelmet, míg két százalék egyéb választ jelölt meg. Nagyon magas, 30 százalékos a kérdés válaszmegttagadóinak aránya.

A szaggatott színes karikák jelentésének ismeretében nem rajzolódik ki szignifikáns eltérés nem, életkor, valamint annak tekintetében sem, hogy a válaszadó kisgyermekes szülő-e vagy sem. A jelöléssel gyakrabban találkozók, havonta legalább egyszer moziba járók (34%), illetve a hagyományos filmszínházakba szívesen járók (38%) körében egyértelműen magasabb azok aránya, akik tudják, hogy a szaggatott színes karikák a nem végleges besorolást jelölik. Ezzel szemben a csak két-három havonta filmet nézők (38%) és az ART-mozikat preferálók (35%) érdemileg nagyobb arányban hiszik azt, hogy a filmajánlókat jelölik szaggatott karikával.

SZAGGATOTT SZÍNES KARIKÁK JELÖLÉSÉNEK ISMERETE DEMOGRÁFIAI BONTÁSBAN

A hazai korhatár-besorolás nem tiltó érvényű rendelkezés, hanem tájékoztató jellegű ajánlás, amely elsődlegesen a szülők, a családok számára jelent hasznos információt. A besorolás célja a szülők és nevelők jobb tájékoztatása a gyermekek és fiatalok szellemi fejlődésére esetlegesen veszélyt jelentő vagy káros tartalmakról.

A moziba járó lakosság tudása megosztott annak tekintetében, hogy a mozifilmek korhatár-besorolása ajánlás jellegű. Nagyjából ugyanannyian vannak tisztában a hazai szabályozással e téren (48%), mint azok, akik tévesen úgy vélik, hogy a korhatár-besorolás nem ajánlás, hanem kötelező jellegű szabály (50%). A válaszadók két százaléka nem tudott vagy nem akart nyilatkozni a kérdésben.

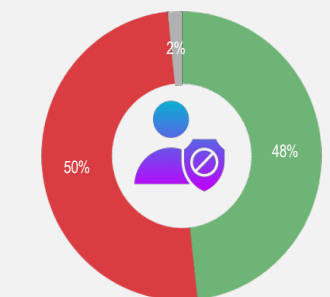
Általánosságban kijelenthető, hogy minél iskolázottabb valaki, annál inkább tudatában van a szabályozás ajánlás jellegével, ugyanis amíg az alapfokú végzettségűek körében szignifikánsan alacsonyabb, 39 százalék a jó választ megjelölők aránya, addig a diplomások körében egyértelműen magasabb, 59 százalék ez az arány.

Anyagi helyzet szerint a gondok nélkül élők és a beosztással jól kijövők körében szignifikánsan magasabb a korhatár-besorolás szabályozását helyesen ismerők aránya (66, illetve 54%), az anyagi gondokkal küzdőknél már jóval alacsonyabb ez az arány (32%).

Nem meglepő, hogy azok, akik legalább havi gyakorisággal néznek filmet moziban, a teljes minta átlagához képest nagyobb arányban (65%) vannak tisztában a besorolás ajánlás jellegével, míg a moziba ritkábban járóknál ez az érték alacsonyabb, csupán 38 százalék.

Nem rajzolódik ki érdemi eltérés a teljes mintához képest nemek és korcsoportok szerinti bontásban, valamint a szülőség sem befolyásolja szignifikánsan a kérdésre adott válaszokat.

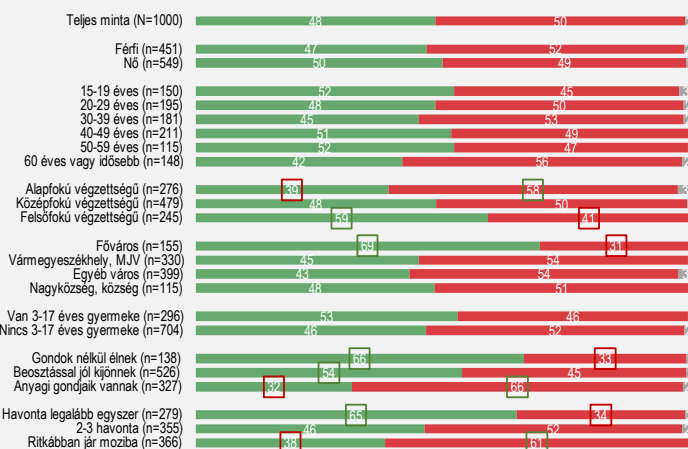
TÁJÉKOZOTTSÁG A BESOROLÁSOK AJÁNLÁS JELLEGÉVEL KAPCSOLATBAN DEMOGRÁFIAI BONTÁSBAN

■ A korhatár csak ajánlás jellegű, azaz felhívja a figyelmet az adott film korhatárára, de a gyermek bármilyen filmet megnézhet a moziban
■ A kiskorúak csak olyan filmet nézhetnek meg a moziban, amelynek korhatára ezt lehetővé teszi

■ NT/NV

Kérdés: Tudomása szerint a hazai szabályozásban a mozifilmek korhatár besorolására melyik állítás igaz?
Bázis: Teljes minta (N=1000); százalékos megoszlás

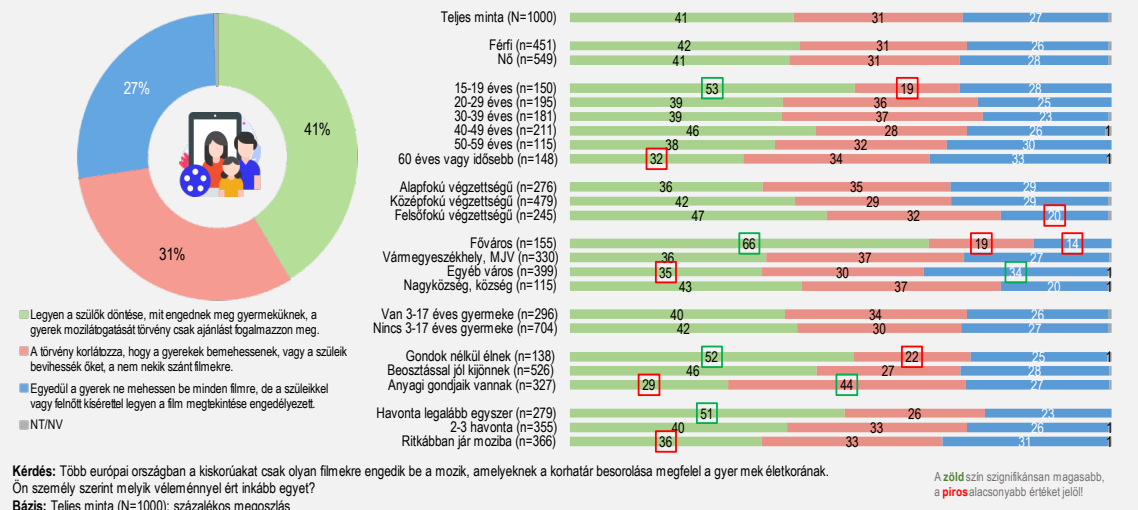
A zöld szín szignifikánsan magasabb, a piros alacsonyabb értéket jelöl!

A gyermekek mozilátogatásának szabályozása földrajzilag eltérő képet mutat. A különféle kategóriákba eső produkciók nyilvánosságát hatóságilag korlátozzák a gyermekek és fiatalok védelme érdekében. Több európai országban a kiskorúakat csak olyan filmekre engedik be a mozik, amelyeknek a korhatár-besorolása megfelel a gyermek életkorának, ezzel szemben a hazai besorolás csak ajánlást fogalmaz meg, bár a besorolás formai megjelenítése szigorú szabályokhoz kötött és elmaradásuk komoly büntetést vonhat maga után. A relatív többség (41%) a magyar gyakorlat mellett áll, tehát alapvetően egyetért azzal, hogy a szülők döntése legyen, mit engednek megnézni a moziban a gyermeküknek, és a törvény csak ajánlást fogalmaz meg. Ezzel szemben a válaszadók közel harmada (31%) szigorúbb szabályozást szeretne Magyarországon is, vagyis törvény korlátozza, hogy a gyerekek bemehessenek vagy a szüleik beviassák őket a nem nekik szánt filmekre. A kutatásban résztvevők több mint negyede (27%) a két álláspont között helyezkedik el: támogatják, hogy a gyermekek egyedül ne mehessenek be minden filmre, felnőtt kísérettel viszont igen.

A jelenlegi szabályozást markánsan magasabb arányban támogatják a 15-19 évesek, a budapestiek, a gondok nélkül élők, valamint a legalább havonta egyszer moziba járók.

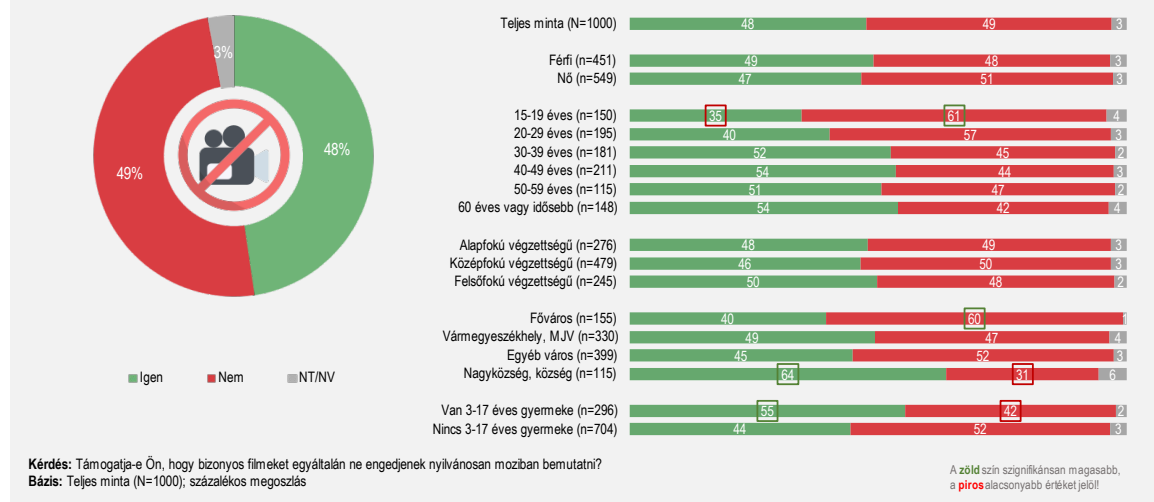
A szigorú, korlátozó erejű szabályozást az összes megkérdezetthez képest magasabb arányban támogatják az anyagi gondokkal küzdők, míg a köztes szabályozást a közép- és kisvárosban élők preferálják átlag feletti arányban.

GYERMEKEK MOZILÁTOGATÁSÁNAK SZABÁLYOZÁSA DEMOGRÁFIAI BONTÁSBAN

A kutatásban résztvevők teljes mértékben megosztottak bizonyos filmek moziból való kitiltásának kérdésében: 48 százaléka támogatja, 49 százaléka ellenzi, hogy bizonyos műveket egyáltalán ne engedjenek nyilvánosan bemutatni. Nemek és végzettség alapján hibahatáron belüli különbségek mutatkoznak a kérdés megítélésében. Korcsoportok szerint a 30 év alattiak többsége ellenzi az ilyen szigorítást (a 15-19 évesek körében 61% ez az arány), míg a 30 éves vagy idősebb válaszadók szigorúbban ítélik meg a kérdést. Az ügy mellett legnagyobb mértékben a falvakban élők (64%) és a 3-17 éves gyermekekkel rendelkezők (55%) állnak ki. A vetítés szabadsága mellett szignifikánsan magasabb arányban foglalnak állást a diákok (62%) és a Budapesten élők (60%).

BIZONYOS FILMEK KITILTÁSA A MOZIKBÓL DEMOGRÁFIAI BONTÁSBAN

A kutatásban résztvevők 76 százaléka az adatfelvétel idején tervezett megnézni egy filmet, míg 24 százaléka közvetlenül egy film megnézése után adott választ a kérdőív kérdéseire. A válaszadók által felsorolt filmek, amelyeket éppen megnéztek vagy terveztek megnézni, egybecseng a kutatás idejének bevételi toplistájával. A lista élén két igen népszerű magyar film állt, a *Hogyan tudnék élni nélküled?* és a *Futni mentem* (17-17%). Két hollywoodi produkció követte őket, a *Wicked* és a *Vaiana 2*, egyaránt nyolc-százalékkal. Az ötödik helyre került a *Mi vagyunk Azahriah* (6%), míg a többi filmet öt százalék vagy az alatti arányban említették. A felsorolt filmek közül az ünnepi adatfelvételi időszaknak köszönhetően több karácsonyi film is visszaköszönt.

A *Hogyan tudnék élni nélküled?* zenés vígjátékot magasabb arányban nézték meg/tervezték megnézni a 40-49 évesek (24%), a közép- és kisvárosban élők (24%), az évente csak két-háromszor vagy ritkábban filmszínházba járók (22%), az egyedül vagy felnőtt családdal, a párjukkal mozizók (22%), valamint a hagyományos típusú filmszínházba járók (28%). A Demjén Ferenc slágereit feldolgozó filmhez hasonlóan Herendi Gábor romantikus vígjátékát is a teljes minta átlagához képest érdemileg alacsonyabb arányban nézték meg/tervezték megnézni a leginkább családdal, kiskorú gyermekkel moziba járók (előbbi 10%, utóbbi 8%). A *Wicked* főként a falvakban élők körében volt rendkívül népszerű (16%), míg a *Vaiana 2*-t a teljes minta átlagánál háromszor nagyobb arányban (24%) tekintették meg azok, akik leginkább családdal, kiskorú gyermekkel néznek filmeket. A *Baukó Attiláról* szóló dokumentumfilm a tanulók körében mutatta a legnagyobb érdeklődést (15%).

A válaszadók által megnézett vagy megnézni tervezett filmek korhatára az esetek több mint felénél (53%) 12 év volt, 12 százaléka 16-os, míg 11 százaléka 6-os korhatár-besorolással rendelkezett. Korhatár nélküli, 18-as vagy csak felnőtteknek szóló filmet a válaszadók kevesebb, mint tizede választott.

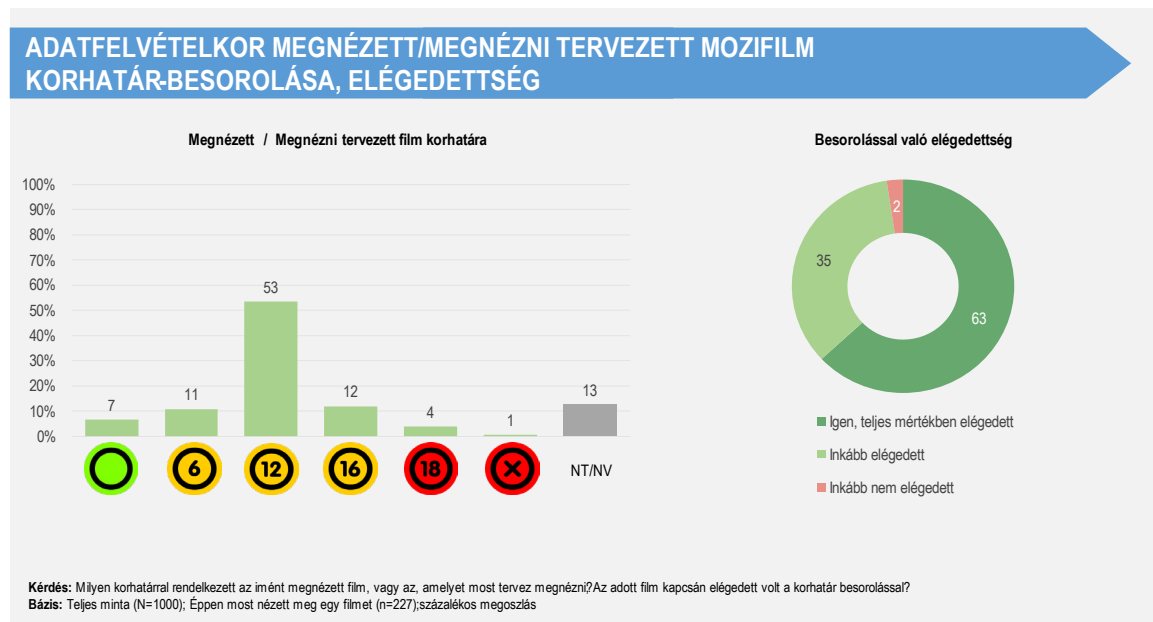
Az összes megkérdezetthez képest 6 éven aluliaknak nem ajánlott filmet érdemileg magasabb arányban néztek a 30-49 évesek (15%), a 3-17 éves gyermekkel

rendelkezők (20%), a leginkább családdal, kiskorú gyermekkel filmet nézők (33%) és a közép- és kisvárosok lakói (16%).

A magyarok szabálykövető magatartását mutatja, hogy a 12 év alatti gyermeket (is) nevelő szülők 82 százaléka alsó három korhatár-besorolású filmet választott, míg a 12 év feletti gyermekkel (is) rendelkezők 65 százaléka a 12-es besorolást. 16 éven aluliaknak nem ajánlott filmet magasabb arányban néztek férfiak (17%) és leginkább egyedül vagy felnőtt családtaggal, párjukkal filmszínházba járók (16%).

Szinte teljes elégedettséget (98%) mutat az éppen megnézett film kapcsán a korhatár-besorolás, ugyanis a válaszadók 63 százaléka teljes mértékben, 35 százaléka pedig inkább elégedett volt vele. Az inkább nem elégedettek aránya hibahatáron belüli, mindössze két százalék volt, míg teljes mértékben elégedetlen válaszadó nem fordult elő a mintában.

Árnyalatnyi különbség fedezhető fel a plázákban üzemelő soktermes mozik és a művészmozik közönségének elégedettségében, ugyanis míg a multiplexbe járók szignifikánsan magasabb arányban elégedettek teljes mértékben (75%), addig az ART-mozikat látogatók körében az inkább elégedettek aránya (49%) magasabb a válaszadást közvetlenül megelőzően moziban filmet nézők átlagához képest.

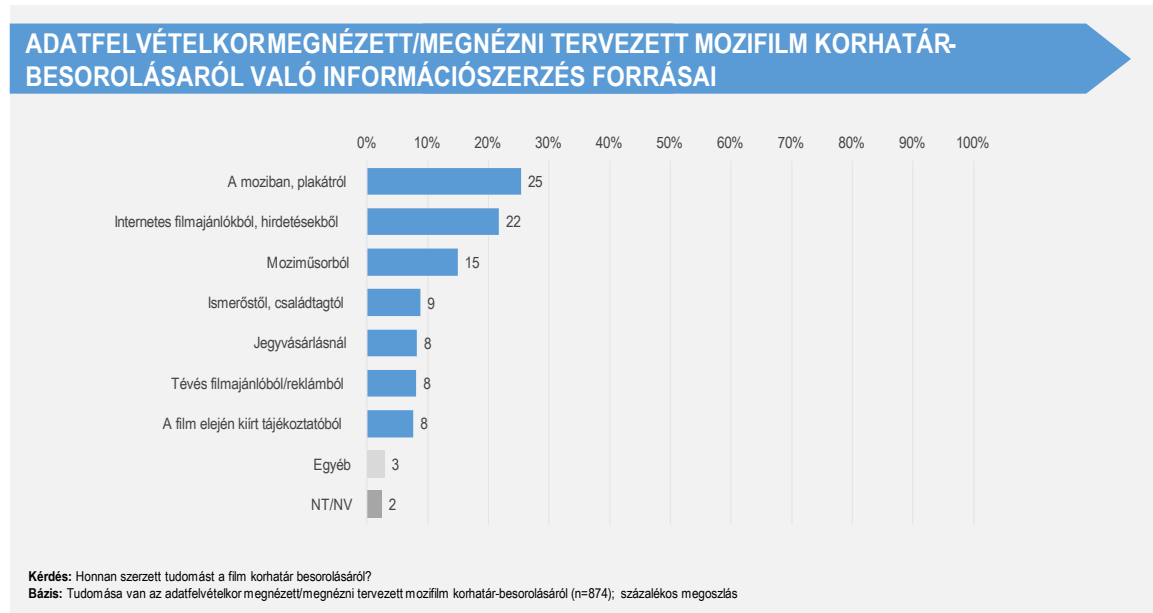

Mivel a gyermekek hozzáférése a filmekhez közvetlenül nem kerül megakadályozásra, a hazai szabályozás mindenekelőtt a tájékoztatásra helyezi a hangsúlyt, így az adott film kapcsán javasolt korhatárt a lehető legszélesebb körben igyekszik terjeszteni. A korhatár-besorolás ajánló jellegéből adódóan fontos érdek fűződik ahhoz, hogy a megállapított korhatár-kategória a filmalkotáson, annak minden példányán, a mozielőzeteseken, valamint a filmalkotással kapcsolatos minden közleményben és hirdetésben látható legyen, különben nem tudná betölteni a figyelemfelhívó, tájékoztató szerepét.

A megnézett/megnézni tervezett mozifilm korhatár-besorolásáról (azok körében, akiknek tudomása volt róla) legnagyobb arányban magában a moziban, plakátról, valamint internetes filmajánlókból, hirdetésekben tájékozódtak (25, illetve 22%) a válaszadók. A moziműsor (15%) számít a harmadik legfontosabb információszerzési forrásnak a besorolással kapcsolatban. A többi lehetséges tájékoztató forrást, mint az

ismerősöket, családtagokat, a jegyvásárlást, a tévés filmajánlót, reklámot, valamint a film elején kiírt tájékoztatót, tíz százalék alatti arányban jelezték a megkérdezettek.

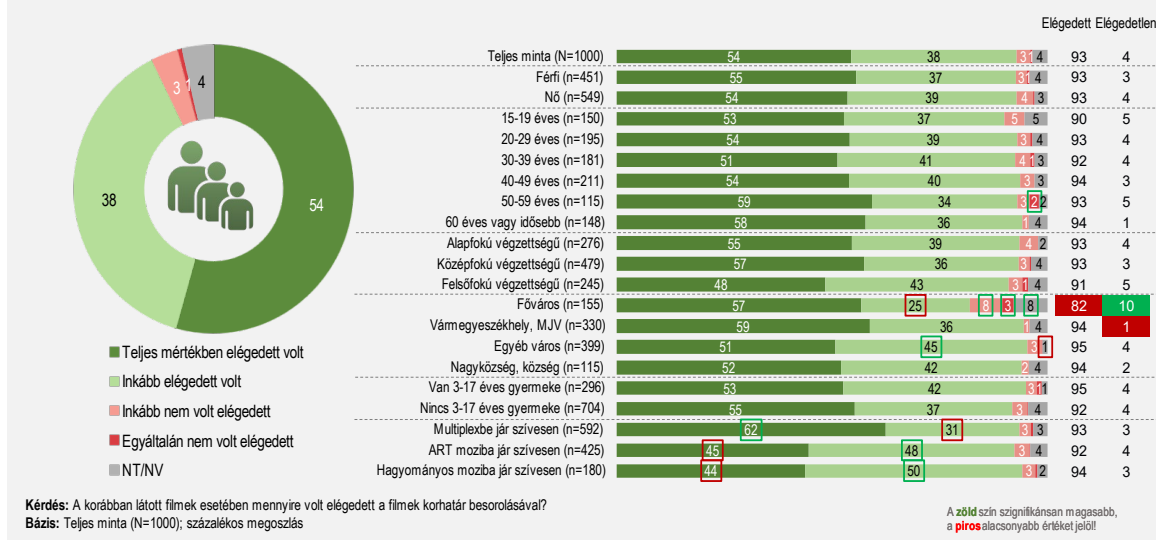
A 30-39 éves korosztály, a rossz anyagi körülmények között élők, valamint a kis- és középvárosok lakói körében az online trailerek, hirdetések számítanak a fő korhatár-besorolással kapcsolatos információforrásnak (28-33% között).

Az adatfelvétel előtt közvetlenül megnézett mozifilmhez hasonlóan, a korábban látott alkotásokkal kapcsolatos tapasztalatok alapján is nagyon magas elégedettség (93%) mutatható ki a filmek korhatár-besorolásával kapcsolatban. A válaszadók több mint fele (54%) teljesen, további 38 százaléka inkább elégedett vele. Az inkább elégedetlenek aránya három, míg az egyáltalán nem elégedetteké mindössze egy százalékot ért el.

Nem rajzolódik ki érdemi eltérés a teljes mintához képest az elégedettek és az elégedetlenek arányában a nem, a kor, az iskolai végzettség, sőt a 3-17 éves gyermek szülősege kapcsán sem. Látványos eltérést csupán a fővárosban és a vármegyeszékhelyeken, megyei jogú városokban élők véleménye mutat. Budapesten a korábban látott filmek besorolásával kapcsolatban szignifikánsan magasabb az elégedetlenek aránya, míg a vidéki nagyvárosokban erőteljesen alacsonyabb. Részletesebben vizsgálva a kérdést, az elégedettségben belül árnyalatnyi különbségek is látszódnak. A teljes mértékben elégedettek aránya a multiplexbe szívesebben járók körében magasabb az átlagnál, míg az egyéb városok lakói, az ART-mozikba és a hagyományos típusú filmszínházakba járók körében az inkább elégedettek aránya magasabb.

FILMEK KORHATÁR-BESOROLÁSÁVAL VALÓ ELÉGEDETTSÉG DEMOGRÁFIAI BONTÁSBAN

6. Az ajánlások alkalmazása

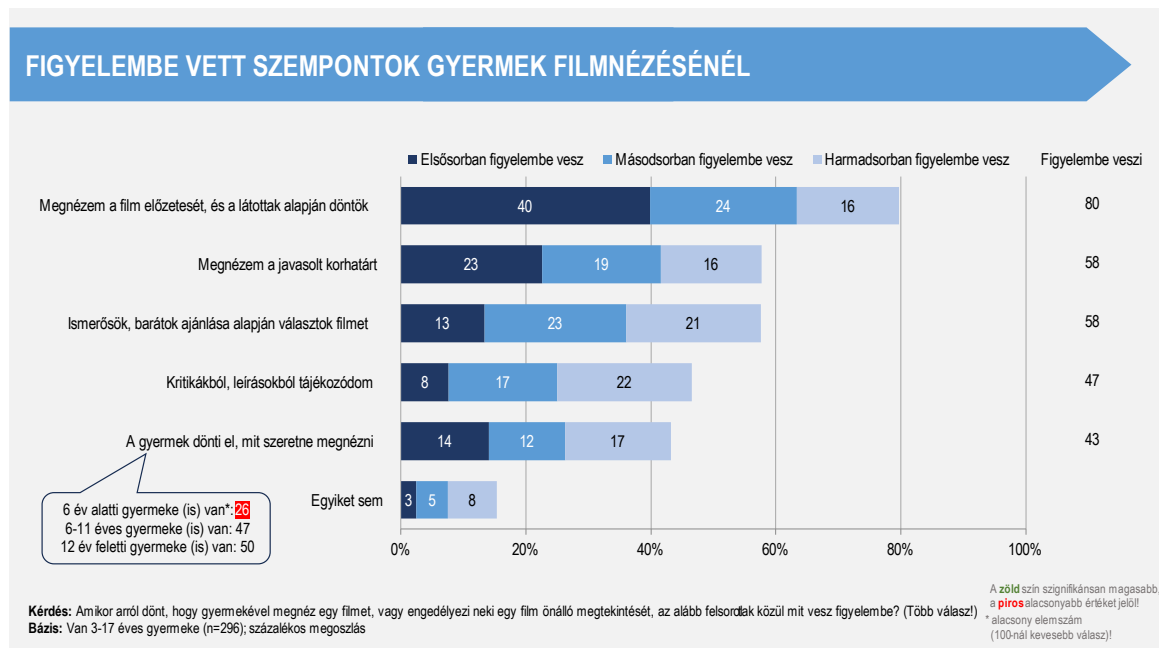
A kiskorúak védelmét célzó szabályok érvényesülésének garanciája, ha a szülők kellő ismeretekkel rendelkeznek a médiatartalmak hatásairól, tisztában vannak a szabályozás eszközeivel, és tudatosan felügyelik a gyermekeik médiafogyasztását. A hazai szabályozás ajánlás jellege kiemelten aktív szülői hozzáállást feltételez, ami a számos döntési folyamat során figyelembe vett szempont alapján jórészt megvalósul.

A 3-17 éves gyermekkel rendelkező szülők, amikor arról döntenek, hogy a gyermekükkel/gyermekeikkel megnézik egy filmet vagy engedélyezik neki(k) egy film önálló megtekintését, több szempontot is figyelembe vesznek. Tízből nyolcan megnézik a film előzetesét és a látottak alapján döntenek. Tíz szülőből négy számára maga a trailer az elsősorban figyelembe vett szempont, sőt másodsorban is ez a tényező vezet. Ugyanakkor felmerül a kérdés, hogy az előzetesek milyen mértékben képesek előrevetíteni a filmalkotás végleges korhatár-besorolását, s hogy a korhatár-karikák mennyire tudják betölteni az ajánló jellegüket és tájékoztató funkciójukat a szülők számára, akikre a végleges döntés hárul, hogy engedélyezik-e a javasolt korhatár alapján gyermeküknek az adott film megtekintését.

A gyermekvédelem hatékonysága nagyrészt azon múlik, hogy a szülő ismeri-e a jelzésrendszert, tisztában van-e az adott filmalkotás végleges besorolásával, és ennek alapján felelős döntést hoz-e arról, hogy gyermeke alkalmas-e az adott filmalkotás befogadására. A szülők többsége (58-58%) a mérlegelése során megnézi a javasolt korhatárt és az ismerősök, barátok ajánlására is támaszkodik, hogy tovább finomítsa döntését. Az elsősorban figyelembe vett szempontok körében a javasolt korhatár megnézése, míg a másodsorban figyelembe vett tényezők között az ismerősök, barátok ajánlása számít a második legnagyobb arányban döntő szempontnak. Harmadsorban a kritikákból, leírásokból és az ismerősök, barátok ajánlásából tájékozódnak. Kritikákból, leírásokból a szülők közel fele (47%) szerez ismeretet, míg a válaszadók 43 százaléka valamilyen szinten a gyermeke/gyermekei döntésére támaszkodik.

A hat év alatti gyermeket (is) nevelők körében természetesen alacsonyabb arányban (26%) dönthet a gyermek arról, hogy mit szeretne megnézni, ellenben a 6-11

éves gyermeket (is) nevelő szülők 47, míg a 12 év feletti gyermekkel (is) rendelkezők pontosan fele veszi figyelembe valamilyen szinten a saját gyermeke döntését.

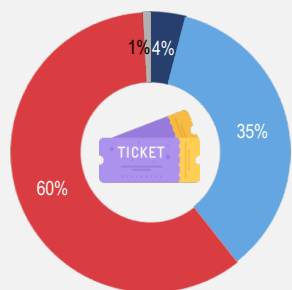
A kutatás egyik fontos kérdése annak vizsgálatára vonatkozott, hogy megfelelően érvényesül-e a jogalkotó azon szándéka, miszerint a kiskorúakat a számukra kedvezőtlen hatásoktól megóvják.

A válaszadók összes gyermekére vetítve, a nagy többséggel (60%) soha nem fordult elő, hogy olyan filmet néztek együtt vagy nézett egyedül a 3-17 éves gyermeke moziban, amelynek az ajánlott korhatára magasabb volt, mint a gyermeke életkora. Akikkel mégis előfordult ilyen eset, azok nagy részénél csak néha (35%) történt meg, gyakran csupán négy százalékuknál.

A magasabb korhatár-besorolású film szülői engedélyezésének okaként a 3-17 éves gyermekkel rendelkező szülők több választ is bejelölhettek, s az esetek több mint felénél (53%) az indok a családi együttes filmnézés volt. Az előfordulások több mint negyedénél (28%) azért fordulhatott elő, hogy a gyermek az életkoránál magasabb besorolású filmet nézett meg a moziban, mert idősebb gyerekekkel volt együtt. Közel negyedüknél (23%) a gyermek a barátaival együtt nézett egy magasabb besorolású filmet, míg ötödüknél (21%) magának a kiskorú gyermeknek a kérését fogadta el a szülő. A gyermeküknek gyakran vagy néha magasabb korhatárú film megtekintését megengedők valamivel több mint tizede (12%) azért tett így, mert nem bízik a korhatár-besorolásban.

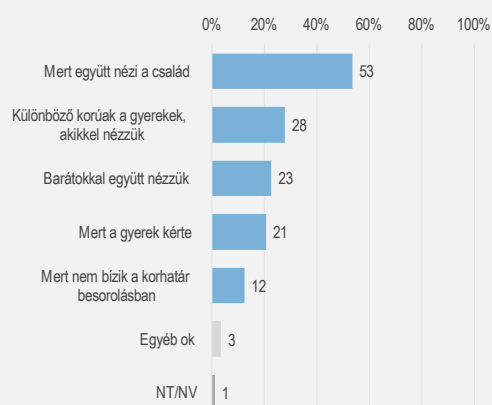
OLYAN ESETEK GYAKORISÁGA ÉS OKAI, AMIKOR A GYERMEKEK ÉLETKORÁNÁL MAGASABB, A MOZIFILM AJÁNLOTT KORHATÁR-BESOROLÁSA

Kiskorú gyermekek életkoránál magasabb ajánlott korhatár besorolású filmek megnézésének gyakorisága moziban

■ Gyakran ■ Néha ■ Soha ■ NT/NV

Magasabb korhatár besorolású film szülői engedélyezésének okai

Kérdés: Előfordul, hogy esetleg a gyermeke olyan filmeket néz a moziban, amelyeknek az ajánlott korhatára magasabb, mint a gyermeke életkora?
Ha gyakran, vagy néha magasabb korhatárú filmet is megnézhet a gyerek a moziban, akkor mi annak az oka? (Több válasz lehetséges!)

Bázis: Van 3-17 éves gyermeke, gyermekszámától függően több válasz lehetséges (n=412) Gyakran vagy néha magasabb korhatárú filmet is engedők (n=124); százalékos megoszlás

7. A szabályozás értékelése, hatékonyságának megítélése

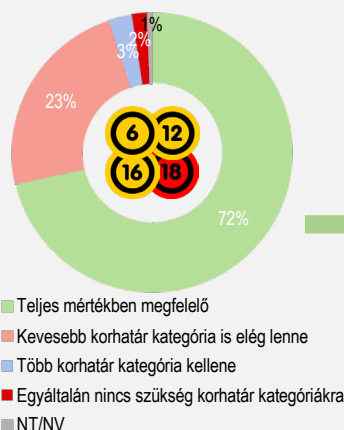
A kutatás során a jelenlegi szabályozás értékelése és hatékonyságának megítélése kérdésblokkot a 3-17 éves gyermekekkel rendelkezők kapták meg, mint érintett célcsoport.

Az egyes korhatár-kategóriákat törvény rögzíti. Fontos visszajelzés, hogy a megkérdezettek szerint a jelenlegi korhatár-kategóriák lefedik-e az egyes életkori szakaszokat, vagyis elégséges-e a jelenleg alkalmazott kategóriák száma.

A moziba járó 3-17 éves gyermeket nevelő szülők közel háromnegyede (72%) teljes mértékben megfelelőnek tartja ezeket a kategóriákat. A válaszadók közel negyede (23%) szerint a jelenlegi korhatár-kategóriáknál kevesebb is elegendő lenne. Három százaléknál ezzel szemben úgy gondolják, hogy a jelenleginél több kategóriára lenne szükség. Mindössze a válaszadók két százaléka véli úgy, hogy egyáltalán nincs szükség korhatár-kategóriákra.

A legkisebb, 6 év alatti gyermeket/gyermeket (is) nevelő szülők körében szignifikánsan magasabb (85%) azok aránya, akik szerint a jelenlegi korhatár-kategóriák száma teljes mértékben megfelelő (alacsony elemszám!). Más szociodemográfiai ismérv tekintetében nem rajzolódik ki érdemi eltérés a teljes mintához képest az egyes korhatár-kategóriák megítélésében.

KORHATÁR-KATEGÓRIÁK MEGÍTÉLÉSE

6 év alatti gyermeke (is) van (n=80) *	85
6-11 éves gyermeke (is) van (n=129)	66
12 év feletti gyermeke (is) van (n=151)	72

Kérdés: Az egyes korhatár-kategóriákat a törvény rögzíti. Mit gondol a korhatár-kategóriák kijelölése kapcsán, a 6 éven felülieknek, a 12 éven felülieknek, 16 éven felülieknek, valamint a 18 éven felülieknek szóló ajánlások jelenleg megfelelőek, vagy más korhatár kategóriák kellenének?
Bázis: Van 3-17 éves gyermeke (n=296); százalékos megoszlás

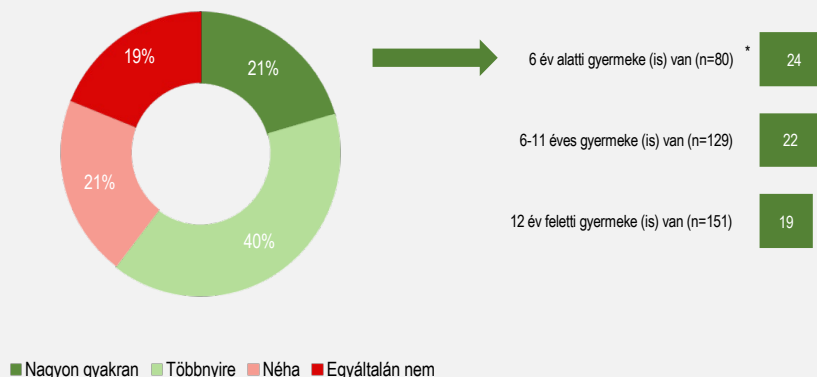
A zöld szín szignifikánsan magasabb, a piros alacsonyabb értéket jelöl

* alacsony elemszám (100-nál kevesebb válasz!)

A célcsoport relatív többségének filmválasztását többnyire (40%) befolyásolta az adott film korhatár-besorolása, sőt ötödének (21%) döntésére nagyon gyakran gyakorolt hatást a besorolás. Ugyanekkora arányban voltak a válaszadók körében azok is (21%), akiknek a filmválasztását az elmúlt hónapok során néha befolyásolta azok korhatár-besorolása. Mindössze a szülők 19 százaléka nyilatkozott úgy, hogy egyáltalán nem gyakorolt hatást filmválasztására annak besorolása.

Az adatok alapján ugyan nem mutatkozik szignifikáns eltérés a megfelelő elemszámmal rendelkező bontóváltozók között ebben a kérdésben, mégis megfigyelhető, hogy a kiskorú gyermeket nevelő szülők filmválasztására annál gyakrabban van hatása a korhatár-besorolásnak, minél alacsonyabb a gyermek életkora. Míg a 6 év alatti gyermekkel (is) rendelkezők közel negyede (24%, alacsony elemszám!) és a 6-11 éves gyermeket nevelők 22 százaléka, addig a 12 év feletti gyermekkel (is) rendelkezők 19 százaléka számolt be arról, hogy az elmúlt hónapokban nézett filmek kiválasztási folyamatában a korhatár-besorolásnak nagyon gyakran volt hatása.

KORHATÁR-BESOROLÁS FILMVÁLASZTÁSRA GYAKOROLT HATÁSA

Kérdés: Ha visszagondol az elmúlt hónapokban látott filmekre, milyen gyakran befolyásolta a filmválasztását az adott film korhatár besorolása?
 Bázis: Van 3-17 éves gyermeke (n=296); százalékos megoszlás

* alacsony elemszám
 (100-nál kevesebb válasz!)

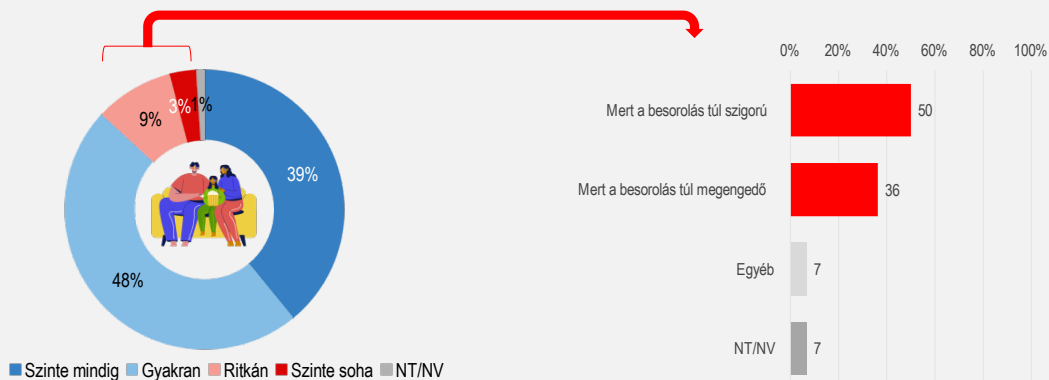
Fontos megismerni a szülői tapasztalatokat abból a szempontból is, hogy a feltüntetett korhatár milyen gyakran nyújt megbízható támpontot számukra annak tekintetében, hogy az adott filmet a kiskorú gyermek megnézheti-e, a besorolás nem túl szigorú-e, esetleg túl megengedő. A célcsoport közel felének (48%) gyakran, 39 százaléknak pedig szinte mindig segítséget jelent a kérdéskör eldöntésében a besorolás. A válaszadók kevesebb mint tizede (9%) számolt be arról, hogy tapasztalatai alapján a filmalkotások korhatár-kategóriái ritkán, mindössze három százaléka pedig arról, hogy szinte soha nem adott támpontot abban, hogy gyermeke megnézheti-e adott filmet.

Azoknak, akiknek a besorolás ritkán vagy szinte soha nem adott támpontot (alacsony elemszám!), az elégedetlenségüket az alábbiakkal indokolták: az esetek felénél a besorolást túlzottan szigorúnak ítélték meg, míg az esetek több mint harmadánál (36%) a korhatár-kategóriákat túl megengedőnek vélték.

BESOROLÁS MEGBÍZHATÓSÁGA

Filmalkotások kapott korhatár -kategóriáival való egyetértés a tapasztalatok alapján

Korhatár-besorolással való elégedetlenség okai*

Kérdés: A kiskorúak védelmét szolgáló rendszer hatékonysága nagyban függ a besorolás megbízhatóságától. Tapasztalatai szerint a feltűntetett korhatár milyen gyakran nyújt megbízható támpontot a szülőknek annak tekintetében, hogy az adott filmet a kiskorú gyermek megnézhesse? Ön szerint mi az oka, hogy a besorolás nem ad megbízható támpontot?

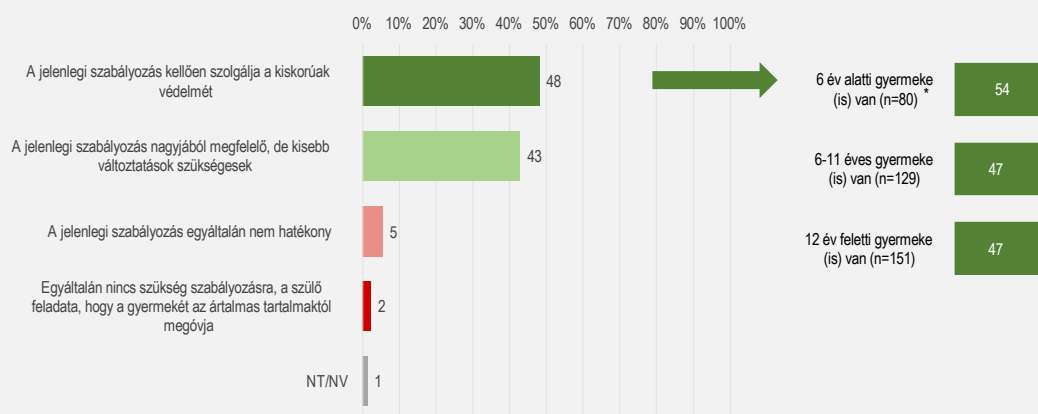
Bázis: Van 3-17 éves gyermeke (n=296); Aki szerint nem ad a besorolás megbízható támpontot (n=36)*; százalékos megoszlás

* alacsony elemszám (100-nál kevesebb válasz!)

A 3-17 éves gyermeket nevelő és moziba járó felnőtteknek összességében nagyon pozitív a véleménye a kiskorúak védelmét szolgáló szabályozás hatékonyságáról a moziban vetített filmek terén. A válaszadók közel fele (48%) szerint a jelenlegi szabályozás kellően szolgálja a kiskorúak védelmét, további 43 százaléka szerint pedig nagyjából megfelelő, kisebb szükséges változtatásokkal. Mindössze a megkérdezettek öt százaléka nem tartja egyáltalán hatékonynak a kiskorúak védelmét szolgáló jelenlegi szabályozást, míg két százaléka szerint szükségtelen a jogalkotónak szabályozni ezt a területet, mert a szülő feladata, hogy megóvja gyermekét az ártalmas tartalmaktól.

A kutatás adatai alapján nincs szignifikáns eltérés a megfelelő elemszámmal rendelkező bontóváltozók között ebben a kérdésben.

KISKORÚAK VÉDELME T SZOLGÁLÓ SZABÁLYOZÁS HATÉKONYSÁGÁNAK MEGÍTÉLÉSE A MOZIFILMEK KAPCSÁN

Kérdés: Összességében mi az Ön véleménye a kiskorúak védelmét szolgáló szabályozás hatékonyságáról a moziban vetített filmek terén?

Bázis: Van 3-17 éves gyermeke (n=296); százalékos megoszlás

* alacsony elemszám (100-nál kevesebb válasz!)